

Dopady zadlužování na současnou populaci

David Stolař, DiS.

Bakalářská práce

2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	David STOLAR, DiS.
Osobní číslo:	H118290
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální pedagogika
Téma práce:	Dopady zadlužování na současnou populaci

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude vypracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovědního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- historii a vývoj zadlužování;
- příčiny zadlužování dnešní populace;
- možnosti projevu dnešního zadlužování;
- řešení východisek tj. osobní bankrot a další;
- vztah povinný versus oprávněný.

Práce bude obohacena o reakce médií a dále také o zkušenosti z praxe, týkající se průběhu při výkonu a lidských pocitů v tíživé životní situaci.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Běhounek, P., Úvěry a půjčky, Ostrava: Sagit, 134 s., 2000.

Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I. O až 200za. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

Disney, R., Housing wealth and household indebtedness: is there a household "financial accelerator"?, Praha: Czech National Bank, Economic Research Department, 32 s., 2006.

Kasíková, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 643 s., 2010.

Stavínohová, J., Hlavsa, P., Civilní proces a organizace soudnictví, Brno: Masarykova univerzita: Doplněk, 660 s., 2003.

Švestka, J., Jehlička, O., Škárková, M., Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 10. Vydání. Praha: C. H. Beck, 1465 s., 2010.

Další literatura:

Banky – stavební spoření a půjčky. '94., Praha: Scientia, 204 s., 1994.

Komorní listy: časopis soudních exekutorů, Brno: Exekutorská komora České republiky, 2009–.

Vývoj a problémy zahraničního zadlužení PLR a cesty jeho likvidace, Praha: Ústřední ústav národohospodářského výzkumu, 57 s., 1989.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.
Institut mezioborových studií

Datum zadání bakalářské práce:

16. března 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2013

V Brně dne 16. března 2012

prof. PhDr. Pavel Mühlpacht, Ph.D.
vedoucí ústavu

L.S.

doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

David Stolar

Jméno, příjmení studenta

Podpis

V Brně 24. 3. 2013

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené zájemcem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělení svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Abstrakt

Dopady zadlužování na současnou populaci

Tato práce se zabývá problematikou zadlužování dnešní populace. Dílčím cílem bylo vypracovat teoretickou část na téma dopady zadlužování na současnou populaci. Problematika zadlužování je v poslední době velice rozšířeným handicapem společnosti.

Je potřeba zaměřit se na situaci, kde a kdy dluh vznikne, co současnou populaci vede k zadlužení, možnosti projevu zadlužení, řešení východisek a jak je současná populace dopředu připravena na možný vznik problému neschopnosti splácet půjčky.

Zadlužování vede zejména k nemožnosti uspokojit své základní sociální potřeby, jenž vedou k vyloučení ze společnosti.

Klíčová slova: dlužník, věřitel, zadlužování, exekuce, insolvence.

Abstract

Impacts of indebtedness on present population.

This work deals with the issue debt of the today's population. The partial objective was to work out a theoretical part on the topic impacts of indebtedness on present population. The issue of debt is a widespread handicap of population in the last time.

It needs to focus on the situation where and when the debt arises, what the today's population leads to indebtedness, possibilities of solve debt and how is the present population ready for a possible cause of the problem inability to repay loans.

Indebtedness principally leads to inability to satisfy one's social needs, which lead to the social exclusion.

Key words: debtor, creditor, indebtedness, execution, insolvency

Poděkování

Chtěl bych touto cestou poděkovat panu doc. Ing. Antonínu Řehořovi, CSc. za velmi užitečnou a všestrannou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat své přítelkyni Ing. Lucii Sedláčkové, která mi byla po celou dobu nápomocna, za její ochotu, trpělivost a cenné rady při psaní této práce.

David Stolař

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Dopady zadlužování na současnou populaci“ vypracoval samostatně, s použitím informačních zdrojů uvedených v příloženém seznamu.

Odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně dne 24. 3. 2013

David Stolař

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	
1 HISTORIE A VÝVOJ ZADLUŽOVÁNÍ	12
1.1 POČÁTKY VÝVOJE ZADLUŽOVÁNÍ.....	13
1.2 SOUČASNÉ FORMY ZADLUŽOVÁNÍ.....	15
1.3 SROVNÁNÍ FOREM ZADLUŽOVÁNÍ.....	15
2 PŮJČKY A ÚVĚRY	17
2.1 POJMOVÉ VYMEZENÍ.....	17
2.2 PŘÍČINY ZADLUŽOVÁNÍ DNEŠNÍ POPULACE.....	19
2.3 MOŽNOSTI PROJEVU DNEŠNÍHO ZADLUŽOVÁNÍ.....	21
3 VÝKON ROZHODNUTÍ A EXEKUCE	22
3.1 VÝKON ROZHODNUTÍ.....	22
3.2 EXEKUCE.....	23
3.3 USPOKOJENÍ PRÁV PENĚŽITÝM PLNĚNÍM.....	24
3.4 USPOKOJENÍ PRÁV NEPENĚŽITÝM PLNĚNÍM.....	27
4 ZAHÁJENÍ A PROVEDENÍ EXEKUCE	28
4.1 PŘEDPOKLADY EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ.....	28
4.2 EXEKUČNÍ TITUL.....	28
4.3 ZAHÁJENÍ EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ.....	29
4.4 PROVEDENÍ EXEKUCE – MOBILIÁRNÍ EXEKUCE.....	30
5 ŘEŠENÍ A VÝCHODISKA ZADLUŽOVÁNÍ	33
5.1 POŘÁDEK DĚLÁ PŘÁTELE, ANEB JAK ZABRÁNIT ZADLUŽOVÁNÍ.....	33
5.2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ.....	33
5.3 ROZHODNUTÍ O ÚPADKU.....	36
5.3.1 Oddlužení.....	36
5.3.2 Reorganizace.....	38
5.3.3 Konkurs.....	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	
6 PŘÍPADOVÁ STUDIE – PŘÍBĚHY Z PRAXE	40
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PŘÍLOH	52
PŘÍLOHY	59

ÚVOD

Téma: Dopady zadlužování na současnou populaci jsem si zvolil z důvodu, že problematika tohoto tématu je mi v rámci mé čtyřleté profese blízká. Problematika zadlužování je v poslední době velice častá v současné populaci a je zároveň velice rozšířeným handicapem společnosti. Tomuto fenoménu by se měla začít věnovat větší pozornost, nejen ta mediální. Neplatiči se stávají hrozbou společnosti, podnikatelů a také státu.

Plnění závazků patřilo a patří k základním pravidlům lidské slušnosti. Mnozí si však vyložili demokracii dle vlastních představ a neplacení dluhů tak považují v mnoha případech za hrdinství. A tím začíná nezbytné chování státu a tj. stanovení a vynucování pravidel.

Mezilidské vztahy si od samého počátku vyžadují dodržování určitých pravidel chování. S postupným prohlubováním sociálních rozdílů se rozšiřuje i spektrum přístupů a postojů lidí k měnícím se životním podmínkám. (Grossová, 1996)

Realizace srážek ze mzdy nebo jiného příjmu je základní a dosud nejrozšířenější formou správní i soudní exekuce, jejímž předmětem je peněžité plnění. Je to také forma, již oprávněný dosáhne jistým a relativně i rychlým způsobem uspokojení své splatné pohledávky. (Brejcha, 1996) V nejvyšší míře růst podnikatelské sféry, tím i stoupající počet občanů, kteří se do této sféry zapojují, snížil stav zaměstnanecký a tím i odliv sil stále činných v pracovním nebo jiném poměru, v němž má odměna za práci formu pravidelného platu, který je poskytován dle pracovněprávních předpisů.

Je potřeba poukázat i na povinnost státu zajistit respektování práv a povinnosti ve společnosti, kde základní pravidla chování a slušnosti již nestačí. Exekuce nejsou ve společenském životě příliš populární, ale jejich právní úprava a praktická připravenost soudů se neustále zdokonaluje a provádět exekuce je v právním státě nezbytné.

Dle mého názoru je to jeden ze způsobů, kterým je možné postupně zvýšit silně pokleslou autoritu práva v naší společnosti.

V této práci je potřeba poohlédnout se za historií tehdejších dluhů a řešení jejich splatnosti. Dále zaměřit se na situaci, kde a kdy dluh vznikne, co současnou populaci vede k zadlužení, možnosti projevu zadlužení, řešení východisek a jak je současná populace dopředu připravena na možný vznik problému neschopnosti splácet půjčky. V rámci získané praxe u soudního exekutora Mgr. Jana Krejsty se budu pohlížet také

na lidské pocity osob nacházejících se v této tíživé životní situaci a jejich reakce při návštěvě vykonavatele soudního exekutora v rámci mobiliární exekuce. Budu hledat řešení v exekuci na peněžitá plnění tj. například srážkami ze mzdy nebo jiných příjmů (např. z důchodu), příkázáním pohledávky, přes mobiliární exekuci a následném prodeji movitých věcí, až po prodej nemovitosti či exekuci na nepeněžitá plnění.

V neposlední řadě dojde na možné řešení prostřednictvím insolvenčního řízení. Řeč bude zaměřena na insolvenční návrh a splnění zákonem stanovených podmínek pro možnost oddlužení, reorganizaci či konkurs.

Ale je třeba poohlédnout se i na změněné ekonomické podmínky, jelikož použitelnost některých forem výkonů v poslední době značně poklesla.

K naplnění cíle jsem práci rozdělil na dvě části. A to na část teoretickou, kde se budu zabývat studiem knih a nejrůznějších poznatků k dané problematice. Druhou částí je část praktická, kde se budu zaměřovat na popis a výklad konkrétních příběhů obyčejných lidí, kteří se potýkají se zadlužením.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE A VÝVOJ ZADLUŽOVÁNÍ

Již od samého počátku lidstva existovaly určité způsoby a instituce působící na následky zadlužení a dlužníky samotné. Kdy, z důvodu nedostatku záznamů, není možné s přesností určit. První zprávy o původu peněz pocházejí ze starověké Mezopotámie. Mezopotámské ekonomice dominovaly velké veřejné instituce (chrámy a paláce), jejichž byrokratičtí administrátoři prakticky vytvářeli účetní peněžní jednotky, když určovali fixní směnný poměr mezi stříbrem a dominantní plodinou, ječmenem.

Dluhy byly zaznamenávány klínovým písmem na hliněné tabulky, které sloužily oběma účastníkům dané transakce jako stvrzenky. Příchod středoasijských Sumerů do jižní Mezopotámie přineslo nejen zakládání prvních městských států, ale i půjčování peněz na úvěr. Tato praxe měla však za následek vážné sociální problémy. V sezónách se špatnou úrodou se rolníci stávali beznadějně zadluženými vůči zámožným věřitelům, takže jejich usedlosti končily v zástavě a z členů jejich rodin se stávali nevolníci. (Graeber, 2009)

Další z důležitých zmínek je zakotvena ve starověkém Římě, v Zákoně o dvanácti tabulí. Zákon dvanácti tabulí (latinsky *Lex* nebo *Leges duodecim tabularum*) je nejstarší kodifikace římského práva z poloviny 5. století př. n. l. Jednalo se o dvanáct bronzových tabulí, podle kterých byl dlužník vydán věřiteli, který jej v případě nezaplacení dlužné částky mohl prodat do otroctví, nebo jej dokonce i zabít. Podle římské tradice, kterou zapsal Titus Livius, byly tyto zákony sepsány v letech 451 a 450 př. n. l. (podle jiných v letech 450 a 449 př. n. l.) desetičlennou komisí decemvirů. Tuto komisi zvolilo lidové shromáždění na dobu jednoho roku, během níž měli decemvirové všechnu politickou moc v Římě. (Wikipedie, *Zákon dvanácti desek*)

Dlužníci se objevovali v otrokářství zapříčiněnými tamějšími situacemi spojeny s důsledky válek, kdy dlužník jako otrok byl kupován a prodáván na různě obtížné práce, k provádění různých, někdy až nelidských činností. Zde se můžeme zamyslet nad tím, zda právě období starověkého Říma můžeme považovat za zrod dnešních exekucí, jelikož dlužník zaplatil za dluh sám sebou, což vedlo k urovnávání tehdejších mezilidských vztahů, i když poněkud nepřiměřeným způsobem. Ve většině případů však dluh zanikl až se smrtí dlužníka.

Tomu později zabraňuje Poeteliův zákon (*Lex Poetelia Papiria*). Podle něho bylo stanoveno: „*pecuniae creditae bona debitoris, non corpus obnoxium esset*, tj. za uzavřené peníze, aby ručilo jmění dlužníkovy, a nikoli jeho tělo.” Poeteliův zákon

dovolal přimět dlužníka k nuceným pracím, dokud by si dluh neodpracoval. (Schelleová, 2005)

1.1 Počátky vývoje zadlužování

Kreditní systémy se podle všeho utvářejí a získávají dominantní postavení v obdobích relativního klidu, na pozadí všeobecné důvěry, s garancí států nebo rozličných nadnárodních institucí, zatímco vzácné kovy je nahrazují v obdobích, jimž dominuje duch všeobecné loupeže. Praxe predátorských úvěrů nepochybně existovala v každé době, nejzřejmější dopady však měla podle všeho v obdobích, kdy byly peníze nejsnadněji směnitelné na hotovost.

Z hlediska vývoje zadluženosti, lze tuto podkapitolu rozdělit na období, zda dané periodě dominovaly virtuální či kovové peníze. (Wikipedie, *Zákon dvanácti desek*)

A. Věk prvních agrárních impérií (3500 - 800 př. n. l.)

Dominantní peněžní forma: virtuální kreditní peníze

Jak jsem se již zmínil v úvodu kapitoly Historie a vývoj zadlužení, naše první zprávy o původu peněz pocházejí ze starověké Mezopotámie, kde byrokratičtí administrátoři prakticky vytvářeli účetní peněžní jednotky, když určovali fixní směnný poměr mezi stříbrem a dominantní plodinou, ječmenem. Trhy samozřejmě také existovaly, ale drtivá většina běžných transakcí byla podle všeho uskutečňována prostřednictvím kreditu.

Půjčování peněz na úvěr má rovněž původ ve starověkém Sumeru. Tato praxe měla však za následek vážné sociální problémy. V sezónách se špatnou úrodou se rolníci stávali beznadějně zadluženými vůči zámožným věřitelům, takže jejich usedlosti končily v zástavě a z členů jejich rodin se stávali nevolníci. Tento stav nakonec vyústil v sociální krizi, když obyčejní lidé opouštěli města a nakonec i obydlená teritoria, aby se dali na dráhu polonomádských „banditů“. Záhy se ujala tradice vymazávání dluhů pokaždé, když byl do úřadu uveden nový panovník, který vyhlásil všeobecnou amnestii neboli takzvanou „svobodu“, aby se zadlužení rolníci mohli vrátit ke svým rodinám. (Graeber, 2009; Haywood, 2007)

B. Axiální věk (800 př. n. l. - 600 n. l.)

Dominantní peněžní forma: ražené peníze a drahé kovy

Tato éra byla svědkem rozmachu kovového oběživa, jakož i zrození významných světových náboženství v Číně, Indii a na Středním východě. Bylo to období okázalé kreativity a téměř stejně okázalého násilí. Vynález ražby, který fakticky umožnil využití zlata a stříbra jako prostředků směny, rovněž umožnil zrození trhů. Vzácné kovy se také lépe hodily pro éru všeobecného válčení všech proti všem a to z jednoduchého důvodu, že mohly být uloupeny. Ražba peněz každopádně nebyla vynalezena za účelem usnadnění obchodu. Smyslem tohoto vynálezu bylo usnadnit vyplácení vojáků, podle všeho nejspíš řeckých žoldáků vládci městských států v Lýdii a Malé Asii.

Pro starověk byl příznačný takzvaný „vojensko-mincovní komplex.“ Možná bychom měli mluvit spíše o „vojensko-mincovním-otrokářském komplexu“, protože šíření nových vojenských technologií bylo vždy těsně svázáno se získáváním a prodejem otroků. Dalším významným zdrojem otroků byl dluh: jakmile státy přestaly závazky svých poddaných periodicky vymazávat, stali se ti, kteří nebyli občany velkých vojenských městských států, a nebyli tak chráněni před poskytovateli predátorských úvěrů, doslova lovnou zvěří.

C. Středověk (600 n. l. - 1500 n. l.)

Návrat k virtuálním kreditním penězům

Byl-li axiální věk svědkem souběžného zrodu komoditních trhů a univerzálních světových náboženství, pak ve středověku tyto dvě instituce začaly pomalu splývat. Všechno od mezinárodního obchodu až po organizaci lokálních trhů začalo spadat do kompetence sociálních sítí vymezených a regulovaných náboženskými autoritami.

V Evropě, kde se tento vývoj odehrával pod záštitou křesťanství, byly kovové mince dostupné jen velmi sporadicky. Každodenní obchodní transakce byly většinou realizovány používáním takzvaných vrubovek, kousků dřeva se zářezy, jejichž jednu polovinu si nechával věřitel a druhou dlužník. Větší transakce se realizovaly prostřednictvím směnek.

Církev postupem času prosadila přijetí právního rámce, který podrobil půjčování peněz přísné kontrole a postavil zotročování zadlužených rolníků mimo zákon.

Indický oceán, který spolu se středoasijskými obchodními stezkami spojoval velké civilizace Indie s Čínou a Středním východem. Zde se stal katalyzátorem obchodu

islám, který nejenom že poskytl právní rámec působící jako silný stimul obchodních aktivit jenž striktně zakazoval půjčování peněz na úrok, ale byl rovněž základem mírové koexistence mezi obchodníky z nejdlejších koutů tehdejšího světa, jimž nabízel pestrou škálu vysoce rafinovaných kreditních nástrojů. (Graeber, 2009)

D. Věk evropských impérií (1500 - 1971)

Návrat drahých kovů

Nástup velkých evropských impérií se nesl ve znamení návratu masového zotročování, plenění a ničivých válek a následného rychlého návratu zlata a stříbra jako přednostního světového platidla. Jedním z hlavních faktorů v pozadí návrtu k drahým kovům byl zrod lidových hnutí během rané fáze dynastie Ming v 15. a 16. století, která nakonec přiměla vládu vzdát se nejen papírových peněz, ale vůbec veškerých snah o vydávání vlastní měny. Dluh se později stal primárně záležitostí státu, který vesměs získával prostředky z deficitního rozpočtu, jehož primárním posláním bylo financovat stále nákladnější války. (Graeber, 2009)

1.2 Současné formy zadlužování

Začátkem současné formy zadlužování a dluhů můžeme označit 15. srpen 1971, kdy americký prezident Richard Nixon oficiálně zrušil konvertibilitu dolaru na zlato a tak fakticky položil základy současného měnového systému založeného na principu volně plovoucích směnných kurzů. Vrátili jsme se do věku virtuálních peněz, kdy se obchodních transakcí v rozvinutých zemích jen málokdy účastní papírové peníze a motorem národních ekonomik je velká míra spotřebitelského zadlužení. Právě v této souvislosti hovoříme o takzvané „financionalizaci“ kapitálu, kdy se spekulace s proměnlivými měnovými kurzy a komplikovanými finančními nástroji stávají svébytným světem bez přímého vztahu k sféře reálné produkce a dokonce i obchodu. (Graeber, 2009; Summers, 2003)

1.3 Srovnání forem zadlužování

Období, jimž dominovaly virtuální, kreditní peníze, rovněž tradičně disponovaly jistým druhem nadřazených institucí, které do jisté míry tlumily neblahé důsledky

zadluženosti. Téměř bez výjimky se jednalo o instituce stranící se dlužníkům. Současný trend byl až doposud přesně opačný. Od začátku 80. let jsme byli svědky razantního nástupu prvního planetárního administrativního systému, jehož přednostním cílem je chránit zájmy věřitelů. Tento aparát se ale velmi rychle ocitl v krizi, nejprve v důsledku překotného rozvoje globálních sociálních hnutí a posléze následkem současné bankovní krize a celosvětového hospodářského propadu. (Graeber, 2009)

V České republice od roku 2001 existují instituce v podobě soudních exekutorů, které jsou prostředníkem mezi věřitelem a dlužníkem. Jde o instituci vymáhající dluh dlužníka pro jeho věřitele, spadající pod Exekutorskou komoru, která zároveň poskytuje právní ochranu oběma těmito účastníkům v rámci resortu Ministerstva spravedlnosti.

Zřízení profese soudních exekutorů v roce 2001, bylo dobrým a správným počinem, neboť z české společnosti v podstatě vymizely stížnosti na vymahatelnost práva. (Komorní listy, III. roč. 4/2011)

2 PŮJČKY A ÚVĚRY

Kapitolu půjčky a úvěry bych uvedl citátem rakouského dramatika a satirika Johanna Nepomuka Nestroye: „*Bereš-li jen nejnmutnější věci na úvěr a zůstáváš za přepychové nákupy dlužen, můžeš vystačit s málem.*“ (Citáty slavných osobností, J. N. Nestroy; Komorní listy, III. roč. 4/2011)

Člověk se v dnešní době zadluží velmi jednoduše, kdy se postupně dostává do nepříznivé sociální situace, ze které je cesta zpět velmi obtížná.

Dlouhodobý život v sociálním vyloučení s sebou přináší mnohá specifika, která jsou pro člověka, který se v této situaci nikdy neocítl, jen velmi těžko pochopitelná. „Každodenní starosti tyto lidi postupně vedou k řešení pouze krátkodobých cílů, protože dlouhodobá perspektiva pro ně prostě neexistuje. Jejich život často probíhá ze dne na den,“ popisuje Petra Klingerová, výkonná manažerka Programů sociální integrace. (Komorní listy, páté číslo - 12/2010)

Člověk se vystavuje nepříznivým rizikům, někdy až zoufalým jednáním. Tyto problémy mohou začít zřízením si hypotéky na vysněný byt či dům, podepsáním leasingové smlouvy na určitou věc movitou, půjčování si peněžních prostředků na dovolenou či řešení splacení půjčky zřízením si půjčky další. Takové to jednání může vyústit k páchání různých trestných činností od kapesních krádeží přes ozbrojenou loupež až po tu nejhorší, vraždu. Do života člověka následně vstupují orgány činné v trestním řízení, jenž objasňují případ dlužníka, kterému jeho počin nic nevyřešil, pouze mu uškodil.

2.1 Pojmové vymezení

Pro lepší orientaci v kapitole Půjčky a úvěry, ale i pro orientaci v celé práci vybědnu důležité pojmy prolínající se danou problematikou.

1. **Smlouva** – jde o nejčastější právní úkon, který je dvoustranný (výjimečně vícestranný). (Šíma, 2006)
2. **Smluvní strany** – smluvními stranami jsou věřitel (osoba poskytující peněžní prostředky) a dlužník (osoba vracející peněžní prostředky a úrok). (Běhounek, 2000)
3. **Vznik smlouvy o půjčce** – vzniká úplným a bezpodmínečným přijetím (akceptací) návrhu na uzavření smlouvy (oferty). Návrh smlouvy stejně jako její

přijetí jsou jednostrannými právními úkony. (Šíma, 2006) Smlouva o půjčce je smlouva reálná a proto vzniká k datu předání předmětu půjčky (např. peněz). (Běhounek, 2000)

4. **Půjčka** – smlouvou o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi věci určené podle druhu, zejména peníze, a dlužník se zavazuje vrátit po uplynutí dohodnuté doby věci stejného druhu. Při půjčce přechází na dlužníka vlastnické právo k vypůjčené věci (penězům).
5. **Úvěr** – jde o dočasně poskytnuté peněžní prostředky v jakékoliv formě. Banka vstupuje do úvěrového vztahu zpravidla jako prostředník, který soustřeďuje volný peněžní kapitál. (Banky, 1994)
 - **Kontokorentní úvěr** – ve stanoveném rámci může klient čerpat úvěr, pokud se jeho prostředky na běžném účtědostanou krátkodobě do záporné hodnoty a uhrazuje se z došlých plateb.
 - **Krátkodobý úvěr** – je zpravidla úvěr splatný do jednoho až jednoho a půl roku.
 - **Střednědobý úvěr** – splatný do čtyř až pěti let.
 - **Dlouhodobý úvěr** – úvěr splatný nad tuto dobu.
 - **Hypotéční úvěr** – který banka poskytuje na zástavu nemovitosti. Hypotéční úvěry patří mezi nejstarší druhy úvěrů, které bankám přináší poměrně malé riziko. Dlužník, který je majitelem nemovitosti, předloží bance doklady prokazující jeho vlastnictví a skutečnost, že nemovitost není již zatížena jinou zástavou. Po splacení dluhu se na základě potvrzení banky provede výmaz zástavního práva z pozemkových knih. Splácení hypotečního úvěru se děje tzv. Anuitami, tj. Pravidelnými splátkami zahrnujícími úmor a úrok poskytnutého. (Banky, 1994)
 - **Pozemkové knihy** – pozemková kniha je název pro systém evidování vlastnictví, který v českých zemích došel rozšířeného a uznávaného použití. Předchůdcem jsou zemské desky.
 - **List vlastnictví** – (někdy výpis z katastru nemovitostí, ve zkratce LV) je veřejná listina obsahující soupis nemovitostí, které v daném katastrálním území vlastní konkrétní vlastník či spoluvlastníci, a slouží k prokazování tohoto vlastnictví. (Wikipedie, *List vlastnictví*)
6. **Jistina** – je základní peněžní částka, která byla půjčena nebo která tvořila vklad. K ní se připisují úroky. (Wikipedie, *Jistina*)

7. **Úrok** – je cena, která se platí za dohodnuté poskytnutí peněžních prostředků, je nutné je odlišovat např. od úroků z prodlení.
8. **Úrok z prodlení** – platí se v případě nedodržení lhůt splatnosti (smluvených nebo plynoucích ze závazných předpisů). (Běhounek, 2000)
9. **RPSN (roční procentní sazba nákladů)** – je číslo, které má umožnit spotřebiteli lépe vyhodnotit výhodnost nebo nevýhodnost poskytovaného úvěru. RPSN udává procentuální podíl z dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku v souvislosti se splátkami, správou a dalšími výdaji spojenými s čerpáním úvěru. (Wikipedie, RPSN)
10. **Zkratka p. m.** – zkratkou p. m. (*per month*) se rozumí úroková sazba za jeden měsíc (Zkratky.cz, p. m.).
11. **Zkratka p. a.** – zkratkou p. a. (*per annum*) se rozumí výše úroku v procentech z nominální částky ročně (Asociace českých stavebních spořitelén, p. a.).

2.2 Příčiny zadlužování dnešní populace

Příčinami, proč se lidé žijící v sociálním vyloučení, tolik zadlužují a později a stále opakovaně se setkávají s exekutory, jsou ve většině případů podle Asociace občanských poraden zejména příčiny, za které si mohou dlužníci sami tzv. vnitřní a za které může především společnost a legislativa tzv. vnější.

Finanční vzdělanost dospělé populace v České republice je překvapivě nízká a orientaci spotřebitele na finančním trhu je potřeba výrazně zlepšit. Potvrdily to výsledky prvního komplexního měření finanční gramotnosti. Průzkum zorganizovaly ministerstvo financí a Česká národní banka, v září (2010) jej provedla agentura STEM/MARK na reprezentativním vzorku tisíce respondentů „Téměř dvě třetiny lidí nečte smlouvy, které podepisují a zavazují se v nich k dlouhodobým platbám. Nejsou si tak vůbec vědomi možných likvidačních důsledků pro sebe a svoji rodinu," dodává Kalousek. (Investujeme.cz, *Finanční gramotnost Čechů je úděsná, zjistil Kalousek*)

Vnitřní příčiny jsou odvislé od finanční gramotnosti lidí a právě na jejich hospodaření s rodinnými financemi. (Hrušová, 2011) Gramotnost dospělé populace je v České republice skandálně nízká. Česká národní banka ve spolupráci s ministerstvem financí zpracovala pojem finanční gramotnost, a to následovně: Finančně gramotný člověk by měl včas platit své účty; pravidelně sledovat svou finanční situaci; při nákupu

pečlivě zvážit, zda si věc nebo službu může dovolit. Dále má připraveno řešení pro případnou obtížnou finanční situaci a v případě, že se dostane do situace, kdy dál nemůže dluh splácet, informuje o tom svého věřitele. Finančně gramotný člověk, mimo jiné, ví, že existuje pojištění vkladů; co je to rozhodčí doložka; rozumí inflaci, zná její výši a ví, co znamená v praktickém životě; zná pojem a skutečný význam zkratky RPSN a v neposlední řadě rozumí zkratkám p. a. a p. m. (Mutlíčková, 2011)

Nízké finanční gramotnosti lidí stále více využívají podnikavci, kteří půjčují právě pouze těm, kterým by už nikdo nepůjčil. Ručení není pro ně tak důležité, jejich zbraní jsou nesrozumitelné smluvní podmínky, neprůhledné rozhodčí řízení, které dlužníka například i po jednodenním zpoždění se splátkou uvrhnou do kolotoče pokut a penálů, ze kterých už nemá šanci se dostat. A tak následuje exekuce. Mnoho „podnikatelů“ využívá složité situace klientů, jejich frustrace či nízké finanční gramotnosti a snaží se je, s vidinou vlastního zisku, vlákat do ještě většího zadlužení. (Komorní listy, páté číslo - 12/2010)

Tímto se dostávám k vnějším příčinám, kam patří například reklamy úvěrových společností, neetické postupy oddlužovacích agentur a nedostatečná regulace související s poskytováním spotřebitelských půjček. (Hrušová, 2011) Činnost těchto společností zkoumají analytici programů sociální integrace v rámci projektu Predátorského úvěrování. Porovnáním smluvních podmínek velkých hráčů na trhu nebankovních půjček, kteří však patří mezi nejtransparentnější byl vytvořen instrument predátorského indexu, který je schopen porovnávat půjčky nejen podle výše úroku, ale i podle kvality smluvních podmínek. Z praxe pracovníků Programů sociální integrace však vyplývají i další bariéry, které brání lidem, kteří se ocitli v dluhové spirále v nápravě věci. Ve většině případů jde o exekuce několikrát nařízené na stejnou osobu. (Komorní listy, páté číslo - 12/2010) Zejména se tak stává při přestupcích u dopravních podniků, kdy jízda na černo stojí několik desítek korun, následná pokuta v řádech stovek korun a několik nařízených exekucí stojí dlužníka v řádech desítek až stovek tisíc korun.

Takovému postupu zabraňuje novela účinná od 1. 1. 2013 týkající se Zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a zároveň Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde je ukotvena možnost spojování exekucí kvůli malým pohledávkám (do 5000 Kč), které jsou vedeny proti jednomu dlužníkovi jedním věřitelem. Spojování exekucí vedených u jednoho exekutora bude automatické,

o sloučení exekucí vedených u různých exekutorů rozhodne soud na návrh dlužníka. (Blesk.cz, *Změny v roce 2013*)

2.3 Možnosti projevu dnešního zadlužování

Sociální vyloučení se netýká pouze lidí, kteří žijí ve vyloučených lokalitách jako je litvínovský Janov, ústecké Předlice či brněnský Cejl zvaný též jako „brněnský Bronx“. Jsou jimi ohroženy i další skupiny ve společnosti – senioři, mladí lidé opouštějící dětské domovy, osamělé matky. (Komorní listy, páté číslo - 12/2010)

Projev zadlužování lze chápat jako reakci na situaci, ve které se dotčený člověk ocitl. Zejména když si dlužník neví rady se svými dluhy, překvapivě sáhne po jiné půjčce. Často se vyšší úvěry řeší kreditní kartou nebo kontokorentem. To ale není řešení. Leckdy pak klienti občanských poraden neznají ani výši svých půjček, ani počet věřitelů. (Hrušová, 2011)

Již v úvodu této kapitoly jsem se zmínil, že člověk se vystavuje nepříznivým rizikům navzdory někdy až zoufalého jednání. Takové to jednání může vyústit k páchání různých trestných činností od kapesních krádeží přes ozbrojenou loupež až po tu nejhorší, vraždu. Začátkem může například být závislost na alkoholu či jiných psychopatologických závislostí s následnou ztrátou práce. Nebo patologické hráčství, jež se projevuje opakovanými epizodami hráčství, které může vyústit až k poškození rodinných, sociálních, pracovních a materiálních hodnot. (Tkáč, 2011) Člověk nad sebou ztrácí veškerou moc a podléhá dané závislosti. Když na danou závislost nemá peněžní prostředky, hledá různé způsoby, jak těchto prostředků dosáhnout.

Dalším projevem jsou tzv. chroničtí dlužníci, kteří vědí, že mají plno dluhů. Vědí, že jim už nikdo nepůjčí, ale stále to zkoušejí. Tyto osoby mají většinou trvalé bydliště na úřadech, odmítají dluhy řešit, jsou nedohledatelní. Při dohledání těchto dlužníků exekutorem, respektive jeho vykonavatelem, zjišťuje vykonavatel, že nemají žádný majetek. Ten je nejčastějším způsobem napsaný na vzdálené rodinné příslušníky, popř. známé. Zejména chroničtí dlužníci patří mezi ty, kteří napadají vykonavatele při výkonu jejich povolání. Zde je nutno brát velký zřetel na ochranu vykonavatele, který na rozdíl od exekutora není na výkonu úřední osobou, ale pouze jednající fyzickou osobou. Projevem zadlužení tedy může být jak situace, ve které se dlužník nachází, tak i jeho chování se k okolí, ale i dlužník samotný

3 CO JE VÝKON ROZHODNUTÍ A EXEKUCE

Výklad o vývoji exekučního řízení musíme logicky začít v právu římském. Ve třetí desce Zákona dvanácti desek čteme:

1. Těm, kteří uznali dluh a byli řádně odsouzeni, budiž dáno zákonných 30 dnů.
2. Teprve poté budiž vložena ruka. Ať ho vede přede soud.
3. Nesplní-li rozsudek a nezaručí-li se nikdo za něj na soudě, ať ho odvede s sebou, spoutá ho buď provazem nebo okovy o váze 15 liber, ne těžšími, nebo, pokud bude chtít lehčími.
4. Jestliže chce, ať žije ze svého. Pokud nežije ze svého, ať ten, kdo ho drží v poutech mu dává den libru mouky. Pokud chce, ať dává více.
5. Třetího trhového dne ať rozsekají na části, useknou-li si více či méně, ať jim to neškodí. (Schelleová, 2005)

3.1 Výkon rozhodnutí

Výkon rozhodnutí je prováděn soudy. Tato terminologie je obsažena v Občanském soudním řádu, jenž nahradil dřívější termín exekuce termínem výkon rozhodnutí. Vynucuje se jim plnění, které nebylo splněno dobrovolně ve lhůtě uložené vykonatelným rozhodnutím (exekučním titulem, viz. podkapitola 4.2), jestliže to oprávněný navrhl. (Hromada, 1966)

Podle občanského soudního řádu soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, o vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady, o vykázaní ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným, rozhodnutí orgánů Evropských společenství, jde-li o cizí rozhodnutí, u něhož nebylo vydáno prohlášení vykonatelnosti. (§ 251 odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád)

Samotný pojem výkon rozhodnutí je však relativně novým, který zvolil zákonodárce v roce 1963 při přijímání občanského soudního řádu, neboť podle tehdejších představ šlo o vhodnější český název, než dřívější obecný termín exekuce. Ten však v lidovém povědomí přežil a od 90. let 20. století se k němu česká legislativa opět vrací (daňová exekuce, správní exekuce, exekuce prováděná soudními exekutory). Při rekonstrukci civilního procesu lze pak předpokládat úplný návrat k tradičnímu pojmu exekuce. (Tripes, 2006)

3.2 Exekuce

Exekuce [egze-] (zast. exekucí) 1. kniž. výkon, vykonání, provedení (čeho); rozhodnutí, 2. nucený soudní prodej, zabavení majetku, dražba, 3. zast. výkon trestu, potrestání, poprava. (Klimeš, 1995) Exekuce je postup, jímž se za pomoci státní moci vynucuje splnění nějaké povinnosti, jde tedy o nucený výkon exekučních titulů (Hromada, 1966). Exekuce, provádí samostatní soudní exekutoři. Mimo jiné mohou své vlastní exekuce provádět i finanční úřady a další správní úřady. (zák. č. 120/2001 Sb.; zák. č. 280/2009 Sb.; zák. č. 500/2004 Sb.)

Způsoby provedení exekuce

Než je exekuce provedena, musí proběhnout soudní řízení před soudem, jemuž následuje určitý podnět. Ten může vyjít někdy od soudu samotného, t.j. zahájení řízení bez návrhu, ale podnět může podat i některý z účastníků, na jehož návrh soud řízení nařídí. Průběhem řízení se prolínají různé důkazní prostředky jako svědecká výpověď, listiny a v neposlední řadě výsledky účastníků. Jakmile soud dospěje k výsledku, vydá rozhodnutí. Po nabytí právní moci usnesení, tj. uplynutí zákonné lhůty, nevyužití opravného prostředku, dojde k vykonatelnosti rozhodnutí. Poté lze exekuci provést:

1. srážkami ze mzdy či jiných příjmů,
2. příkázáním pohledávky,
3. prodejem movitých věcí a nemovitost,
4. prodejem podniku,
5. zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem,
6. vyklizení,
7. odebráním věci,
8. rozdělením společné věci,
9. provedením prací a výkonu.

Ta část civilního procesu, která končí vydáním rozhodnutí ve věci samé, se v teorii nazývá řízením nalézacím. Pokud je v exekučním titulu uložena nějaká povinnost a účastník, jemuž tato povinnost byla uložena ji nehodlá dobrovolně splnit je potřeba splnění této povinnosti vynutit. (Šíma, 2006; Nesvadbová, 2007)

Vynutit lze tedy povinnost tzv. peněžitým a nepeněžitým plněním (viz. podkapitola 3.3 a 3.4). Tyto způsoby lze rozdělit následovně:

3.3 Uspokojení práv peněžitým plněním

Peněžité částky lze exekučně vymáhat srážkami ze mzdy či jiných příjmů, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitosti, prodejem podniku a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem. (Šíma, 2006)

Srážky ze mzdy či jiných příjmů (např. důchodu) se provádějí tak, že na základě exekučního příkazu, který zasílá exekutor spolu s nařizovacím rozhodnutím plátcí mzdy, je povinen tento plátcí mzdu srazit a poslat ji převodem na účet exekutora, který s vydáním tzv. příkazu k úhradě nákladů exekuce vyplácí peněžní prostředky oprávněnému.

Do mzdy pro výpočet srážek započte plátcí mzdy vyplácenou (hrubou) mzdu a podle § 299 odst. 1 občanského soudního řádu také všechny vyplácené mzdové nároky stanovené v § 109 až 121, § 140 a 222 zákoníku práce, pokud je vyplácí zaměstnanci během trvání pracovního poměru. Jedná se např. o odměnu za pracovní pohotovost, mzdu za práci přesčas, za práci ve výškách, za práci o svátcích a dnech volna, za práci ve ztíženém pracovním prostředí, náhradu za dovolenou, všechny mzdové příplatky aj.

Do čisté mzdy započte zaměstnavatel i odstupné (§ 67 a 68 zák. práce) a náhradu mzdy při neplatné výpovědi či dohodě o skončení pracovního poměru (§ 69 až 71 zákoníku práce), pokud jsou tyto nároky vyplaceny za trvání pracovního poměru.

Do mzdy se podle § 277 odst. 2 nezapočtou náhrady výdajů poskytovaných zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce dle § 151 až 155, cestovní náhrady dle § 156 až 181 a náhradu dle § 175 zákoníku práce.

Plátcí mzdy povinného provede výpočet čisté mzdy za každý měsíc tak, že od (hrubé) měsíční mzdy a dalších vyplácených nároků povinného odečte příslušné zákonem stanovené odvody ve výši podle sazeb a podmínek povinného příslušných za uvedený měsíc.

Těmito odvody jsou:

- a) záloha na daň stanovená v souladu s § 38h zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, pro uvedený měsíc;
- b) pojistné na sociální zabezpečení ve výši podle § 4 až 7 zák. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které podle § 1 zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti;
- c) pojistné na veřejné zdravotní pojištění ve výši dle zák. č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.

Náhrady spojené s pracovním výkonem se do čisté mzdy nezapočítávají. Jedná se o náhrady stanovené § 151 zákoníku práce. Těmito náhradami jsou např. náhrady při tuzemských a zahraničních pracovních cestách jako cestovné, stravné, výdaje za ubytování, náhrada za cesty k návštěvě rodiny a náhrada za další nezbytné výdaje. (Brejcha, 1996; ekcr.cz; zák. č. 262/2006 Sb.; zák. č. 120/2001 Sb.)

Exekuce může být provedena dále příkázáním jiné peněžité pohledávky, kterou může být jakákoliv peněžítá pohledávka např. Stavební spoření, Penzijní pojištění. (Grossová, 1996; zák. č. 40/1964 Sb.) Nejčastěji je prováděna exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

Příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu spočívá v odepsání příslušné částky z účtu povinného u tuzemského peněžního ústavu (banky). (Šíma, 2006) Na základě exekučního příkazu, který zasílá exekutor spolu s nařizovacím rozhodnutím příslušnému peněžnímu ústavu, je tento peněžní ústav povinen peněžní prostředky zablokovat. Povinný ztrácí okamžikem, kdy je peněžnímu ústavu doručen exekuční příkaz, právo vybrat peněžní prostředky z účtu, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, a to až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného. (Zouharová, 2011) Zákaz se nevztahuje na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu. (zák. č. 110/2006 Sb.) Peněžní ústav peněžní prostředky srazí a pošle je převodem na účet exekutora, který s vydáním tzv. Příkazu k úhradě nákladů exekuce vyplácí peněžní prostředky oprávněnému.

Prodej movitých věcí se uskutečňuje v dražbě. Nemá-li povinný žádné peněžní prostředky u peněžního ústavu, nebo z určitých důvodů nelze postihnout mzdu či jiný

příjem např. pro přednostní pohledávky, přistoupí vykonavatel exekutora k soupisu movitého majetku. Povinný je obeznámen se zákazem disponovat s majetkem, vykonavatel provede odhad ceny a zajistí movité věci, které sepsal. Zajištěné věci převezme do své úschovy nebo je uloží u vhodného schovatele. Movité věci mohou být následně prodány v dražbě. Zde je exekuce provedena prodejem movitých věcí. (Šíma, 2006; zák. č. 120/2001 Sb)

Zákon mimo jiné stanoví, které věci jsou z exekuce vyloučeny a nesmějí se prodat. Jde o věci ve vlastnictví povinného, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly.

Vyloučeny jsou zejména:

- a) běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti,
- b) snubní prsten a jiné předměty podobné povahy,
- c) zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,
- d) hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu,
- e) zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník. (zák. č. 99/1963 Sb.)

Exekuce prodejem nemovitosti se využívá k vymáhání značně vysokých částek, nebo nelze-li jinak. Povinnému se zejména zakazuje, aby nemovitost převedl na někoho jiného (daroval, prodal, vyměnil) nebo jí zatížil (dal do zástavy bance za poskytnutý úvěr). (Šíma, 2006) Znalec oceňuje nemovitost a její příslušenství a jednotlivá práva a závady s nemovitostí spojené obvyklou cenou podle zvláštního právního předpisu. K provedení exekuce prodejem nemovitosti povinného může exekutor přistoupit, jen jestliže bude mít listinami vydanými nebo ověřenými státními orgány doloženo, že nemovitost je ve vlastnictví povinného. (zák. č. 120/2001 Sb.)

Prodejem podniku se sleduje „výměna“ neúspěšných, zpravidla zadlužených majitelů podniku, aniž by tím byl vážně narušen chod a snížena hodnota podniku samotného. K provedení exekuce prodejem podniku nebo části podniku povinného

může exekutor přistoupit, jen jestliže bude doloženo, že podnik nebo část podniku je majetkem povinného. (Šíma, 2006; zák. č. 120/2001 Sb.)

Zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem se nesměruje přímo k uspokojení pohledávky, ale slouží k zajištění vymáhané pohledávky. Pro věřitele má zásadní význam v tom, že svoji pohledávku může uspokojit z prodeje zástavy.

3.4 Uspokojení práv nepeněžitým plněním

Exekuci k vymožení nepeněžitého plnění lze provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci a provedením prací a výkonu.

Exekuce vyklizením se provede přestěhováním povinného a všech, kteří s ním bydlí. Takovéto vyklizení může proběhnout s bytovou náhradou nebo ubytováním, ale také bez náhradního bytu nebo ubytování. Povinný musí být vyrozuměn o vyklizení nejméně pět dnů předem, než bude vyklizení provedeno. Vyrozuměn bude rovněž oprávněný a příslušný orgán obce. (Šíma, 2006, zák. č. 99/1963 Sb.)

Při odebrání věci je nutné dbát na to, že lze odebrat věc a vše, co k ní patří (příslušenství věci). Vykonavatel při exekuci odebráním věci může provést osobní i domovní prohlídku povinného. Věc bude odevzdána oprávněnému včetně listin, které k věci patří (např. technický průkaz k vozidlu). (Šíma 2006)

Při rozdělení společné věci se movitá nebo nemovitá věc prodá a výtěžek se rozdělí mezi spoluvlastníky. Má-li být věc rozdělena jinak než prodejem (reálné dělení), rozhodne o způsobu rozdělení věci soud. (Šíma, 2006) Ukazuje-li se to potřebné, přibere se k provedení výkonu rozhodnutí vhodná osoba, podle možnosti zástupce orgánu obce. (zák. č. 99/1963 Sb.)

Výkon rozhodnutí provedením prací a výkonu znamená právo oprávněného, aby si práce, které pro něho měl vykonat povinný, udělal buď sám, nebo si je dal provést někým jiným, avšak na náklady povinného. (Šíma, 2006)

4 ZAHÁJENÍ A PROVEDENÍ EXEKUCE

Účelem exekučního řízení je dosáhnout uspokojení pohledávky věřitele. Tohoto účelu musí být dosaženo třeba i proti vůli samotného dlužníka, neboť garance nuceného výkonu kvalifikovaným způsobem přiznaného práva je součástí práva na soudní ochranu. Sama vynutitelnost zákonem stanovených nebo na základě zákona přijatých povinností je jedním ze znaků normativního systému práva (Hozman, 2011).

4.1 Předpoklady exekučního řízení

Než je exekuční řízení zahájeno, musí proběhnout soudní řízení před soudem, jemuž následuje určitý podnět. Ten může vyjít někdy od soudu samotného, t.j. zahájení řízení bez návrhu, ale podnět může podat i některý z účastníků, na jehož návrh soud řízení nařídí. Věřitel však může uplatnit svůj nárok i mimosoudním postupem, například v rámci rozhodčího řízení. Je tedy evidentní, že žádná exekuce nevzniká sama od sebe, ale předchází ji nalézací či rozhodčí řízení.

V řízení u soudu zkoumá soud spravedlnost, rozhoduje o tom, kdo je dlužník, kdo věřitel, zda skutečně existuje dluh, a určuje, do kdy má být dluh uhrazen. V průběhu řízení navrhuje žalobce a žalovaný patřičné důkazy a návrhy jak má soud v dané kauze rozhodnout.

Jakmile soud dospěje k závěru, vydá rozhodnutí. Pokud dlužník na toto soudní rozhodnutí nereflektuje a ve stanovené lhůtě nezaplatí nebo si nepodá opravný prostředek k přezkoumání rozhodnutí, nabývá soudem vydané rozhodnutí právní moci a stává se vykonatelné. Jde o tzv. vykonatelný exekuční titul. Na jeho základě může věřitel podat návrh na zahájení exekuce, o němž znovu rozhoduje soud. (Civilní kodexy, 2010; Šíma, 2006; ekcr.cz)

4.2 Exekuční titul

Exekučním titulem je pravomocné a vykonatelné rozhodnutí nebo jiná listina, vydaná k tomu oprávněným orgánem na základě které lze nařídít výkon rozhodnutí či exekuci. Exekučním titulem je:

a) vykonatelné rozhodnutí soudu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek,

- b) vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek,
- c) vykonatelný rozhodčí nález,
- d) notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu nebo exekutorský zápis,
- e) vykonatelné rozhodnutí orgánu veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír,
- f) vykonatelné rozhodnutí a výkaz nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení,
- g) jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon. (Sedláček 2011, zák. č. 120/2001 Sb.)

4.3 Zahájení exekučního řízení

Po nerefektování dlužníka, uplynutí stanovené lhůty pro opravné prostředky a nabytí právní moci rozhodnutí soudu, se stává toto rozhodnutí vykonatelné. Účastníky exekučního řízení jsou oprávněný (věřitel mající pohledávku) a povinný (dlužník mající závazek). (Vlach, 2008)

Nutno zmínit úpravu, se kterou měli zákonodárci za cíl posílit mimosoudní vyrovnání dluhů a naopak potlačit zbytečné zatěžování soudů a to zákonem 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony.

Jde o to, že v řízeních o splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, z právního vztahu nebo z porušení práva zahájených od 1. 1. 2013 nebude moci soud přiznat žalobci náhradu nákladů (soudní poplatek, náklady advokáta či cesty věřitele k soudu), který měl v této věci úspěch v případě, že žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení nezaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění.

Zákon tedy dává dlužníkovi ještě před podáním samotné žaloby poslední šanci, aby dobrovolně zaplatil. Dlužník se díky předžalobní výzvě dozví, že dostal šanci dluh řešit a že by měl zaplatit. Dluh tak nenaroste a dlužník se vyhne zbytečným nákladům na odměnu advokáta, jehož si najal věřitel.

Předžalobní výzvu není nutné doručit adresátovi do vlastních rukou, ale pouze ji odeslat na zákonem stanovenou adresu. Předžalobní výzva se odesílá na adresu pro doručování, tzn. na adresu registrovanou v centrální evidenci obyvatel, případně na poslední, věřiteli známou adresu dlužníka, která už ale nemusí být aktuální. (ekcr.cz; zák. č. 396/2012 Sb.)

Po splnění zákonem stanovených podmínek je exekuční řízení zahájeno dnem, kdy exekuční návrh došel exekutorovi. Podá-li oprávněný více exekučních návrhů v téže věci, vede exekuci ten exekutor, který je v rejstříku zahájených exekucí zapsán jako první. Rejstřík zahájených exekucí je elektronický seznam, který provozuje a spravuje ministerstvo. Exekutor, kterému došel exekuční návrh požádá exekuční soud nejpozději do 15 dnů ode dne doručení návrhu o pověření a nařízení exekuce. Po vydání pověření soudem (dříve usnesení o nařízení exekuce) a doručením exekutorovi, může začít zjišťování a zajišťování majetku povinného.

Nejpozději do 15 dnů ode dne doručení pověření zašle exekutor oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Povinnému zašle vyrozumění nejpozději s prvním exekučním příkazem, který mu v exekučním řízení doručuje. Spolu s vyrozuměním zašle exekutor povinnému exekuční návrh, kopii exekučního titulu a výzvu ke splnění vymáhané povinnosti, v níž vyčíslí vymáhaný nárok a zálohu na snížené náklady exekuce. Zároveň povinného poučí, že splní-li ve lhůtě 30 dnů (dříve 15 dnů) od doručení této výzvy vymáhaný nárok a uhradí zálohu, vydá exekutor neprodleně příkaz k úhradě nákladů exekuce. Právní mocí příkazu k úhradě nákladů exekuce bude exekuce provedena. Exekutor postupuje v exekuci rychle a účelně, přitom dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem. (Schelleová, I; zák. č. 396/2012 Sb.)

4.4 Provedení exekuce – mobiliární exekuce

Exekuci provádí exekutor, kterého v návrhu na provedení exekuce navrhne oprávněný a kterého exekuční soud pověří provedením exekuce. Úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu.

Exekutor posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena a na jednotlivé způsoby provedení vydává exekuční příkazy, proti kterým není odvolání přípustné.

V jednom exekučním řízení lze exekuci provést současně nebo postupně všemi zákonem stanovenými způsoby.

Exekutor vyrozumí o zahájení exekuce povinného výzvou ke splnění vymáhané povinnosti spolu s exekučním návrhem, kopií exekučního titulu a exekučním příkazem. Pakliže povinný žádným způsobem nereaguje na výzvu exekutora, majetek povinného nebyl prostřednictvím lustrace a součinnosti s dalšími institucemi dohledán, nebo takový majetek dohledán byl, ale nestačí na uspokojení věřitele, nebo je blokován jinými exekučními příkazy, vydává exekutor exekuční příkaz prodejem movitých věcí. S tímto exekučním příkazem vysílá vykonavatele do terénu, aby dohledali další majetek povinného a dořešili dluh pro věřitele, jemuž exekutor dluh po povinném vymáhá. (zák. č. 120/2001 Sb; vyhláška č. 418/2001 Sb.)

V této části se zaměřím zejména na provedení mobiliární exekuce, která je dokonána prodejem majetku povinného v dražbě.

Mobiliární exekuce je v poslední době mediálním fenoménem, na kterou se zaměřuje i široká veřejnost, jelikož jde o způsob exekuce, který je efektivní a mnohdy jediný účinný prostředek k donucení dlužníka zaplatit dlužné plnění ve prospěch oprávněného. Vykonavatel má za cíl při mobiliární exekuci dohledat majetek povinného v místech, kde dle centrální evidence obyvatel bydlí, kde se zdržuje, podniká nebo svůj majetek ukrývá. Takovéto indicie dostane vykonavatel v rámci součinnosti s dalšími státními orgány, které v terénu prověřuje.

Při dohledání majetku nebo místa, kde se majetek nachází, je ve většině případech kontaktován povinný, je-li to možné. Ten je telefonicky uvědoměn o návštěvě vykonavatele a srozuměn s dalším postupem mobiliární exekuce. Povinnému může být telefonicky například sděleno, aby se dostavil a prostory, kde má majetek zpřístupnil, nebo cestou k vykonavateli sháněl peněžní prostředky a přemýšlel nad tím, jak dluh bude řešit. Postup vykonavatele je individuální. Nedojde-li k žádnému kontaktu mezi vykonavatelem a povinným, může vykonavatel přistoupit ke zpřístupnění prostor (bytu, domu, kanceláře aj.), kde se majetek povinného nachází.

Po otevření prostor, ať už s přivolaným zámečnickem, nebo dobrovolným otevřením povinného, vyzve vykonavatel povinného k uhrazení dluhu. Pokud povinný na úhradu dluhu nemá, přistoupí vykonavatel k soupisu movitých věcí, které se slovně popíší do přílohy protokolu o soupisu movitých věcí. Zjistí se jejich stav (nové, běžně opotřeбенé, poškozené) a odhadne se jejich cena. Takto sepsané věci jsou zajištěné

pro další postup v exekčním řízení a označeny samolepkou „exekučně zabaveno“. Soupis věci se provádí do částky ve výši trojnásobku dluhu, neboť nejnižší podání při dražbě činí jednu třetinu odhadní ceny, která by měla stačit k uspokojení pohledávky.

Během soupisu, ale i po soupisu dohledaného majetku má dlužník šanci svůj dluh řešit. Pokud nepřistupuje k řešení svého dluhu dostatečně aktivně a konstruktivně, tak přichází na řadu částečný nebo úplný odvoz sepsaného majetku do úschovy v exekčním skladu exekutora.

Povinný je poučen, že zaplatí-li dluh včetně všech exekčních nákladů do doby konání dražby, budou mu zabavené věci vydány. Veškerý průběh mobiliární exekuce je zaznamenán na multimediální zařízení a sepsán do protokolu o soupisu movitého majetku. Samotná exekuce je dokonána faktickým provedením úkonu, tedy vymožením peněžité částky, srážkou peněz ze mzdy či z účtu nebo prodejem majetku dlužníka aj. (eubrno.cz)

Ne pokaždé je to tak jednoduché. V poslední době je velký problém majetek dlužníků i dlužníky samotné dohledat. Místa, kde by se povinní mohli zdržovat jsou ve větší míře adresy Městských či Obecních úřadů, sídla či místa podnikání, kde je velmi nízká pravděpodobnost nějakého úspěchu. Když už se vykonavateli podaří dlužníka či jeho majetek dohledat, setkává se s další překážkou v podobě agresivity dlužníků.

Agresivita dlužníků, kteří neumí řešit svou situaci adekvátním způsobem stoupá. Agresivní dlužníci mají s exekucemi zkušenosti. Většinou jde o dlužníky mající dvě a více exekucí. Dlužníci se nedokáží vyrovnat se svým závazkem v přiměřené lhůtě a adekvátním způsobem. Mylně se domnívají, že nečinností nebo takovým chováním svým dluhům uniknou. Exekuci většina dlužníků chápe jako záležitost pomsty, nějakého ponížení, nějakého zostuzení, nikoli jako úřední akt.

Pokud se dlužník nachází v nepříznivé situaci a neví, jak ji řešit, měl by vyhledat odbornou pomoc, ať už právního či psychologického charakteru. Je však důležité řešit problém hned v počátku, komunikovat s věřitelem, hlídat si své platby, mít přehled o svých příjmech a výdajích a neutrácet za zbytečnosti. (Švecová, 2010; Prošek, 2013)

5 ŘEŠENÍ A VÝCHODISKA ZADLUŽOVÁNÍ

Již dříve, stejně jako dnes nastávaly situace, kdy dlužník nebyl schopen své závazky splácet. V takových případech nastupovala zákonná úprava, která měla za úkol tento negativní přístup dlužníka do jisté míry eliminovat. (Valenta, 2011)

5.1 Pořádek dělá přítele, aneb jak zabránit zadlužování

Příklad občanům může dát Česká republika a její zvyšující se státní dluh, který je v porovnání s okolními zeměmi sice relativně nízký, ale je. (peníze.cz)

Zabránit zadlužení je v dnešní době velkým problémem. Jediným ze způsobů, jak se ne zadlužit, je nepůjčovat si a platit vše řádně včas. Je ale nemožné se ne zadlužit, pokud člověk chce jíst nebo bydlet, v případě, že nemá stálé příjmy nebo nepracuje, ať už z různých důvodů.

Člověk, domácnosti, ale i firmy, by měli mít své dluhy pod kontrolou, když už si půjčí. Neměli by dluhy nechat postupně vznikat a narůstat. Důležité je, vyvarovat se splacení dluhu další půjčkou a následné splacení půjčky, půjčkou další. Je totiž velmi jednoduché dostat se do kruhu postupně narůstajících úroků, ze kterého je opravdu velmi složité se vymanit.

Pokud si subjekt chce půjčit, měl by si ujasnit, zda bude moct splácet, dbát naplnění všech závazků a zejména komunikovat s věřiteli. Vyhýbáním se těmto povinnostem není žádným řešením, ale pouze prodlužování veškerého trápení, ať už ze strany věřitele, tak i dlužníka.

5.2 Insolvenční řízení

Největším dopadem, přinášející nárůst počtu dlužníků, kteří nejsou schopni dostát svým závazkům, se stala celosvětová ekonomická krize v roce 2008. (Hásová, 2012)

Řešení zadluženosti nejen firem, ale i občanů, kteří nejsou podnikatelským subjektem přinesl zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále insolvenční zákon), který je v praxi využíván od ledna 2008 a nahradil dosavadní nevyhovující právní úpravu českého konkursního práva. (Hanousková, 2010; Rutar, 2010) Původní zákon o konkurzu je stále platný v případech, kdy konkurzní řízení bylo iniciováno před 1. lednem 2008. (Schönfeld, 2009)

Insolvenční zákon resp. insolvenční řízení má shodný účel jako řízení exekuční, tedy dospět k nucenému uspokojení věřitelů dlužníka, a to za situace, kdy se dlužník ocitl v platební neschopnosti nebo je předlužen (hodnota dlužníkovy majetku nepokryje hodnotu jeho závazku). Dosažený výsledek zpeněžení majetku je mezi věřitele rozdělován poměrně. Dlužník je od okamžiku zahájení řízení zveřejněném v insolvenčním rejstříku povinen se zdržet veškerého nakládání s majetkem. Insolvenčním řízením byla výrazně posílena práva zajištěných a nezajištěných věřitelů. Cílem insolvenčního řízení je kolektivní řešení pohledávek resp. řešení majetkových poměrů dlužníka, který je předlužen. (Hozman, 2011; Hanousková, 2010)

Předpoklady zahájení insolvenčního řízení

Předpokladem pro zahájení insolvenčního řízení je důležité sepsat insolvenční návrh, ve kterém musí dlužník splnit podmínky, jako být v úpadku (bankrotu, neschopnosti platit své závazky) nebo hrozícím úpadku (dlužník předpokládá, že nebude schopen uspokojit významnou část svých finančních závazků ve lhůtě splatnosti), musí mít více věřitelů (minimálně dva), nesplácí závazky po dobu delší než 30 dnů a ocitá se v platební neschopnosti.

Dlužník by si měl být vědom všech svých závazků ke dni podání návrhu (cca 3 měsíce staré). Nejpřesnější informace získá rovnou u věřitele, kterého požádá o sdělení konečných dlužných částek. Odpovědi, jenž dlužník získá spolu s podacími lístky z pošty a s kopiemi žádostí, přidá k insolvenčnímu návrhu. Dále by si měl dlužník zajistit aktuální mzdový list spolu s výplatními páskami udávající výši čistého příjmu a doklady příjmů za poslední 3 roky, ať už z pracovních smluv, dohod o práci konaných mimo pracovní poměr, nemocenské dávky či rodičovský příspěvek aj.. Dalšími nutnými aspekty před podáním návrhu jsou smlouvy s věřiteli (popř. kopie těchto smluv), poslední korespondence s věřiteli (upomínky věřitele, popř. upomínky vymáhací firmy, která pohledávku odkoupila nebo soudní rozhodnutí o provedení exekuce), výpis z rejstříku trestů, rodné listy dětí, které vyživuje (popř. jejich potvrzení o studiu), znalecké posudky (k nemovitostem a zajištěnému majetku dlužníka), darovací smlouvu (lze si obstarat v případě nedostačujících příjmů pro oddlužení s osobou blízkou, mimo manžela dlužníka, která se po dobu 5 let zaváže dlužníkovi přispívat k jeho příjmu pro potřeby oddlužení), seznam věřitelů, seznam majetku a v neposlední řadě čestné

prohlášení o možné záloze na insolvenční řízení a čestné prohlášení o úplnosti a správnosti návrhu na povolení oddlužení. (Hanousková, 2010)

Zahájené insolvenční řízení má význam pro řízení exekuční, zejména postihem majetku ve vlastnictví dlužníka, kdy exekuci lze nařídit, ovšem nelze ji provést. Provedení exekuce se vztahuje jak na exekuční řízení zahájená před insolvenčním řízením, tak po zahájení insolvenčního řízení. Uspokojení pohledávky v insolvenčním řízení by mělo mít před exekucí přednost. (Hásová, 2012) Jednou větou tedy konstatovat, že jde o zákaz dokončit exekuci, tedy provést poslední krok při provádění exekuce. (Blažej, 2012)

Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení může být zahájeno pouze na základě návrhu, který může být podán jak dlužníkem, tak jeho věřitelem. Zahájené insolvenční řízení oznámí insolvenční soud vyhláškou, kterou zveřejní v insolvenčním rejstříku nejpozději do 2 hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh. Jestliže insolvenční návrh dojde insolvenčnímu soudu mimo dobu úředních hodin, zveřejní insolvenční soud tuto vyhlášku nejpozději do 2 hodin po zahájení úředních hodin nejbližšího pracovního dne. Návrh je v insolvenčním rejstříku zveřejněn, aniž by se zkoumalo, zda se jedná o odůvodněný návrh.

Nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet. (Hanousková, 2010; zák. č. 182/2006 Sb.; insolvcni-zakon.justice.cz)

Další insolvenční návrh podaný na majetek téhož dlužníka dříve, než insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku, se považuje za přistoupení k řízení. (zák. č. 182/2006 Sb.) Insolvenční řízení skončí podle toho, který konkrétní způsob řešení úpadku bude soudem stanoven. (Hásová, 2011)

5.3 Rozhodnutí o úpadku

Je-li osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku nebo že mu úpadek hrozí, vydá insolvenční soud rozhodnutí o úpadku. Rozhodnutí o úpadku doručí insolvenční soud zvlášť dlužníkovi, insolvenčnímu správci, předběžnému správci, insolvenčnímu navrhovateli a osobám, které přistoupily k řízení. Dlužníku a insolvenčnímu správci se toto rozhodnutí doručuje do vlastních rukou. (insolvencni-zakon.justice.cz)

Způsoby řešení úpadku jsou:

- oddlužení,
- reorganizace,
- konkurs.

5.3.1 Oddlužení

Oddlužení (tzv. osobní bankrot) je způsob řešení úpadku, kdy jsou dlužníkovy dluhy sjednoceny, zajištění věřitelé jsou uspokojeni zcela, nezajištění do jimi schválené výše a zbytek dluhů může být dlužníkovi odpuštěn. Tento institut preferuje sociální účel před ekonomickým, má umožnit dlužníkovi „nový start“ a motivovat ho k aktivnímu zapojení do umořování svého dluhu vůči věřiteli. Současně je cílem také snížit náklady veřejných rozpočtů na sanaci těch, kdo se ocitli v sociální krizi.

Oddlužení je řešením pro ty dlužníky, kteří se do úpadku nedostali v důsledku své podnikatelské činnosti, ale činnosti běžné – zejména provozu domácnosti, neboť umožňuje řešit úpadek právnických i fyzických osob, ale v obou případech za splnění předpokladu, že nejde o podnikatele. (insolvencni-zakon.justice.cz)

Průběh oddlužení je následující:

Návrh na oddlužení

Návrh na povolení oddlužení u insolvenčního soudu navrhuje dlužník, který není podnikatelem a oddlužením chce řešit svůj úpadek nebo hrozící úpadek. (Hásová, 2011; Schönfeld, 2009)

Návrh na povolení oddlužení u insolvenčního soudu navrhuje věřitel, který je schopen prokázat, že dlužník je insolventní (musí prokázat, že má za dlužníkem pohledávku po splatnosti). Věřitel musí připojit přihlášku své pohledávky bez ohledu na to, zda je pohledávka vykonatelná, nebo nevykonatelná a bez ohledu na to, kdo podal insolvenční návrh do insolvenčního řízení. Zahájení insolvenčního řízení je tedy spjato s návrhem zveřejněným v insolvenčním rejstříku. (Hásová, 2011; Schönfeld, 2009)

Provedení oddlužení

Oddlužení lze provést zpeněžením majetkové podstaty nebo splněním splátkového kalendáře.

Je-li oddlužení prováděno zpeněžením majetkové podstaty, rozumí se tím převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Zpeněžení majetkové podstaty provádí insolvenční správce. Do majetkové podstaty nenáleží majetek, jenž dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schváleného oddlužení. Účinky schváleného řízení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku. (insolvencni-zakon.justice.cz; Hásová, 2011)

Při plnění splátkového kalendáře, který nařizuje soud, musí dlužník tento kalendář dodržovat po dobu 5 let. Na splátky by mělo být použito co nejvíce jeho příjmů a dlužníkovi bude zůstatvat minimální částka stanovená zákonem. Cílem insolvenčního řízení je úhrada co nejvíce dlužnických závazků, ideálně až 100 %. Dlužník musí však splatit minimálně 30 % svého dluhu. Dodržením veškerých povinností, které mu zákon stanovuje a splněním soudem daných podmínek, může být oddlužen a osvobozen se od dluhové spirály, ve které nesmí být nijak atakován jeho věřiteli. Zbývající dluhy, které neuhradil v rámci oddlužení (70 % a méně), jsou prominuty. Poruší-li dlužník během těchto 5 let svou povinnost, výhoda povolení oddlužení je mu odejmuta a mohou být vykonány veškeré exekuce.

Dlužník při svém oddlužení musí také počítat s tím, že během pěti let je vázán hradit odměnu insolvenčního správce, který se o jeho oddlužení bude starat (výpočet odměny správce, jeho hotových výdajů a DPH stanovuje vyhláška č. 313/2007 Sb.). Oddlužení končí právní mocí rozhodnutí o splnění oddlužení. (Schönfeld, 2009)

5.3.2 Reorganizace

Reorganizací lze řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, který je podnikatelem. Představuje takové řešení úpadku dlužníka, při kterém dochází zpravidla k postupnému uspokojování pohledávek věřitelů při zachování dlužníkovy podniku, a to podle soudem schváleného reorganizačního plánu, jehož hlavní obsah směřuje k obnově zdravého fungování dlužníka. Jde tedy o zajišťující obnovu životaschopnosti podniku. (Hásová 2011; Schönfeld, 2009; zák. č. 182/2006 Sb.)

Reorganizace by neměla vést k negativní publicitě, jak tomu je u konkurzu, u kterého negativní publicita vede k přetrhání dodavatelsko-odběratelských vztahů a k poškození reputace podniku. Reorganizace může být použita u dlužných podnikatelských subjektů, jestliže jejich celkový obrat za poslední účetní období dosáhl alespoň 100 mil. Kč, nebo zaměstnávají-li tyto dlužné podnikatelské subjekty minimálně 100 zaměstnanců v hlavním pracovním poměru. (Schönfeld, 2009)

5.3.3 Konkurs

Účelem konkursu je uspořádání majetkových poměrů dlužníka, který je v úpadku. Jde o tradiční způsob řešení úpadku spočívající ve zpeněžení veškerého majetku dlužníka insolvenčním správcem, jehož úkolem je poměrně uspokojit zjištěné pohledávky věřitelů.

Insolvenční soud rozhodne o prohlášení konkursu buď samostatným rozhodnutím, nebo toto rozhodnutí spojí s rozhodnutím o úpadku za předpokladu, že dlužníkem je osoba, u které je vyloučena možnost reorganizace nebo oddlužení. Účinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku a na úřední desce soudu.

Prohlášením konkursu se přerušují soudní, správní a jiná řízení o právech a povinnostech, která se týkají majetkové podstaty, nebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, jejichž účastníkem je dlužník, pokud zákon nestanoví jinak.

Skončí-li konkursní řízení a závazky nejsou v plné výši uhrazeny, musí dlužník čelit dalšímu vymáhání pohledávek jeho věřitelů. (insolvencni-zakon.justice.cz; oddluzeni-reorganizace.cz; Zoulík, 1992)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘÍPADOVÁ STUDIE – PŘÍBĚHY Z PRAXE

V rámci praxe jako vykonavatel u soudního exekutora Mgr. Jana Krejsty jsem se po celé České republice setkával s nejrůznějšími osobami a jejich osudy, které se ocitly někdy až v nepříliš příznivých situacích, kdy dostaly do problémů nejen sebe a své blízké, ale třeba i plně fungující firmu, kterou jako jednatelé přivedly až k likvidaci.

V následující studii bych rád uvedl několik životních situací z praxe formou příběhů.

1. příběh:

Milan je muž ve věku 35 let s trvalým bydlištěm v Českých Budějovicích, žijící v nájemním bytě v Praze s manželkou a dvěma dětmi ve školním věku. Milan pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná v oboru optimalizace financí.

Vystudoval 3 vysoké školy a při práci dodělává doktorát. Během svého života si vydělal peníze, které neustále investuje za účelem svého zisku.

Zhruba před třemi lety Milan pochybil v rozhodnutí, stal se ručitelem půjčky pro společnost, u které doufal ve značný zisk. A tím se rozjel nekonečný koloběh problémů, které se zdají být pro Milana nekonečné. Ze dne na den Milanovi a jeho společnosti vznikl dluh 5 500 000 Kč, který se celkem rozrostl o úroky, náklady soudního řízení, náklady a odměnu exekutora na téměř 9 000 000 Kč. Z této dlužné částky byla dnes už nefungující společnost, která se stala stejně jako Milan dlužníkem, schopna splatit 4 000 000 Kč, které byly exekutorovi peněžním ústavem vyplaceny z účtu. Zbytek dlužné částky musí splatit Milan.

Zaměstnanci exekutora provedli první šetření v místě trvalého bydliště Milana v Českých Budějovicích, kde na uvedené adrese zjistili následující. Byt je prázdný, psán na manželku a nedávno z něj byli vystěhováni nepřizpůsobiví občané. Ze šetření na místě byl zjištěn na Milana telefonický kontakt, který byl použit k následujícím úkonům.

Druhé šetření proběhlo v Praze v sídle dlužné společnosti, kde se zaměstnanci exekutora ujistili o nefunkčnosti dlužné společnosti.

Třetí šetření proběhlo taktéž v Praze na adrese trvalého bydliště manželky, kde se právě Milan zdržuje. Milan byl vyrozuměn, aby se na místo dostavil. Na této adrese byl proveden soupis movitého majetku. Během soupisu movitého majetku, dostal Milan možnost jeho dluh řešit. Milan s velkou ochotou začal navrhopvat splátky (dále jen SK) s tím, že první splátka ve výši 250 000 Kč by byla na příslušný účet připsána následující den. Na návrh bylo přistoupeno a movitý majetek byl Milanovi ponechán. Nadešel následující den, splátka nedorazila a Milan hýřil pouze výmluvami.

Následovala čtvrtá návštěva vykonavatelů exekutora pro odvoz movitého majetku. Před výkonem byl Milan opět kontaktován, po telefonu bylo z jeho strany sděleno, že je vlastníkem směnky, u které si je vědom, že by jeho dluh mohla umořit. S tím proběhla prosba, aby vykonavatelé neprováděli odvoz movitého majetku u něhož se zdržuje celá jeho rodina, ze strachu o jejich ztrátu. Jeho prosba byla vyslyšena a zaměstnanci

exekutora si sjednali schůzku pouze s úmyslem sepsání směnky. Po soupisu vykonavatelé exekutora odjeli.

Směnka byla uchována pro účely exekučního řízení, nyní se zjišťuje její věrohodnost. Milan se po soupisu směnky zavázal k dalšímu splátkovému kalendáři, aby o ni nepřišel. Milan nezaplatil.

Konal se pátý výjezd, kde byl připraven i zámečník, jelikož dlužník odmítal byt zpřístupnit. Milan dorazil na místo a vyplatil 100 000 Kč s žádostí o posečkání odvozu movitého majetku a navrhl další splátkový kalendář.

Bylo mu vyhověno. Milan opět svůj slib nedodržel.

Nastává šestý výjezd a tím odvoz movitého majetku, ale v místě pracoviště Milana, z důvodu ze strachu ze sebe sama zostuzení před svou vlastní rodinou.

Byl proveden soupis majetku o němž Milan prohlásil, že je jeho v hodnotě cca 30 000 Kč a ten byl odvezen do exekučního skladu. Milan si opět zažádal o SK.

Milan stále slibuje, splácí po malých částkách a exekutorovi vyhrožuje insolvenčním návrhem, který doposud nepodal, jelikož sám ví, že by mu osobní bankrot nepomohl, ba naopak, musí „vydělávat“ peníze.

2. příběh:

Jan je muž ve věku 57 let podnikající v hostinské činnosti a v ubytovacích službách, který byl jednatelem společnosti, pohybující se dnes v likvidaci. Jde o dlužníka mající trvalé bydliště na adrese v Praze, na které se vůbec nezdržuje. Jde o adresu, kterou má vedenou v centrální evidenci obyvatel jako trvalou i jako doručovací, tudíž mu veškerá pošta chodí sem. Jan je po druhé ženatý, přičemž z prvního manželství má tři děti.

Na adrese v Praze nebyl vykonavateli nalezen, nebyl zde potvrzen ani jeho pobyt. Další stopy vedly do místa podnikání, na Sázavu. Zde bylo vykonatelům exekutora při místním šetření sděleno, že se Honza v Sázavě vůbec nezdržuje a ani nepodniká. Na Sázavě se neukázal 7 let, odešel už před rozvodem se svou první ženou. Tuto skutečnost potvrdila i vykonavateli dohledaná jeho bývalá manželka, která se s ním rozvedla hlavně kvůli dluhům. Dle sdělení bývalé manželky by bylo možné Honzu dohledat u jeho nynější manželky někde v Petříkově.

Vykonavatelé tedy doposud dlužníka nenašli, nedohledali ani jeho majetek. Pouze byl postižen majetek zjištěný lustrací, jako účet, kde byly blokace ve výši řádově miliónů korun a nemovitost na které dle listu vlastnictví je 6 přednostních exekucí, plus finanční úřad. Jde o menší pole, nepokrývající ani dluh u finančního úřadu.

S nynější manželkou se Honza oženil v roce 2007, směnečný platební rozkaz byl vydán v roce 2012, který byl Honzovi doručen na adresu v Praze. Honza poštu nepřebíral, dluhy neřešil. Tento směnečný platební rozkaz nabyt právní moci a Honza v něm měl zaplatit 100.000,-Kč s veškerým příslušenstvím a úrokem běžícím od roku 2008. Dluh dále narostl o odměnu exekutora za provedené úkony v exekučním řízení.

Z exekučního titulu, tedy ze směnečného platebního rozkazu je jasné, že dluh vznikl v novém manželství. Exekutor prostřednictvím součinností s dalšími orgány zjistil skutečnosti, že nynější manželka má nemovitost, na kterou však exekutor dle zákona nemůže vydat exekuční příkaz. Ovšem bylo více než jisté, že pokud Honza nebyl nalezen na adresách zjištěných exekutorem, bude právě tam. A pokud nebude zastížen, bude se tam z největší pravděpodobností nacházet jeho majetek, nebo majetek obou manželů.

Na to exekutor přistoupil k místnímu šetření v Petříkově, tedy v trvalém bydlišti manželky povinného. Zde bylo tímto šetřením exekutorovi, respektive jeho vykonavatelům potvrzeno, že manželka bydlí v nemovitosti, zjištěné ze součinnosti Katastrálního úřadu a povinného u ní sousedé často vídají. Vykonavatelé nasbírali

potřebné indicie k provedení mobiliární exekuce a nebránilo jim nic, než jít do nemovitosti a provést soupis movitého majetku. Tedy do té doby než zazvonili na neoznačený zvonek u domu. Po zazvonění otevřela žena, která se představila jako manželka povinného. Nejprve s ní nebyla řeč, odmítala poskytnout jakoukoli součinnost, nespolupracovala s vykonavateli, odmítala se legitimovat.

Manželka se oháněla notářským zápisem, že veškerý majetek nabitý před manželstvím a po manželství je její. Volala advokátům, u kterých nic nevyřešila. Vykonavatelům exekutora nebránily žádné skutečnosti provést soupis majetku, vzhledem k tomu, že je zajímal majetek nabitý do manželství ze společných prostředků oběma manželi nebo jedním z nich. Tedy vykonavatele zajímal majetek ve výlučném vlastnictví manželů. Po půl hodinovém dohadování se s manželkou vykonavatelé vyzvali manželku k uhrazení dluhu, nebo ať zavolá manželi, aby se dostavil a tento dluh uhradil. Manželka odmítla spolupracovat.

Vykonavatelé vstoupili na pozemek, kde našli tři osobní automobily, a motorku. Poté vstoupili do domu, kde našli další movitý majetek jako elektrospotřebiče, obrazy, nábytek, žluté kovy a jiné postižitelné věci. V nemovitosti také našli dva velké technické průkazy od osobních vozidel patřící manželce, nabitých do manželství v roce 2010 a 2012. Tedy našli majetek patřící do výlučného jmění obou manželů. Vozidla pojali do soupisu, zajistili bezpečnostní botičkou, odejmuli technické průkazy, klíče od obou vozů a vyzvali manželku opět k uhrazení dluhu, nebo dalšímu řešení, aby nemuselo dojít k odvozu movitého majetku, nebo ať zavolá manželi, aby dluh přijel dořešit. Bylo zřejmé, že manželka dlužníka kryje.

V situaci, ve které se tato žena nacházela by asi nikdo být nechtěl, ale měla na výběr. A to: dluh řešit za manžela, nebo tuto situaci neřešit, ale s možností přijít o společný majetek, kterému hrozila dražba, pokud by nedošlo k dohrazení dluhu. Manželka si vybrala první variantu. Zavolala známým a rodinným příslušníkům. Dluh za manžela dala dohromady za hodinu. Jakmile byla vymáhaná částka, která se sveškerým příslušenstvím vyšplhala na 212.000,-Kč vložena na účet exekutora, sundali vykonavatelé bezpečnostní botičky z vozidel, vrátili zajištěné věci. Došlo k sepsání protokolu a dokladu o uhrazené exekuci a vykonavatelé odjeli řešit dluhy jinam. Žena, která uhradila dluh za svého manžela uvedla, že si jej vzala z lásky a nepředpokládala, že jí něco takového může potkat, navíc když zaplatila za advokáty a notářské zápisy, na které se v tomhle exekučním řízení podle zákona nemohl brát zřetel.

3. příběh:

Jožka je muž ve věku 25 let, s trvalým bydlištěm v Brně na Městském úřadě, Husova 5. Jožka žije se svoji přítelkyní a dvěma dětmi v brněnské ubytovně v Židenicích v jednopokojovém bytě. Jožka patří mezi nejznámější osoby Dopravního podniku města Brna. Již ve svých 15-ti letech, kdy se stal zletilým a tím se stal zodpovědným za sebe sama, pochybyl

Jožka cestoval po Brně, se svými rodiči využil pro cestování městskou hromadnou dopravu. Rodiče synovi ovšem nezakoupili platnou jízdenku a neučinil ani tak on sám. V prostorách dopravního prostředku se objevil revizor, kontrolující jízdenky, kterou však Jožka neměl. Jožka byl „nachytán“ jako černý pasažér.

Proběhla legitimace, výzva k úhradě pokuty a následný zápis do modro-bílého zápisníku, představující závazek pro Jožku, jelikož na místě nebyla uhrazena částka tehdy ve výši 500 Kč. Jožka dostal tedy útržek se kterým měl jít na Dopravní podnik města Brna a zde svůj závazek uhradit. Pokud by neuhradil pětisetkorunový dluh do termínu stanoveném ve smlouvě o přepravních podmínkách Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, navýšil by se tento dluh na částku 800 Kč + cena jízdenky odpovídající částce v jejíž výši si měl Jožka jízdenku zakoupit. Jožka doklad k zaplacení na doporučení rodičů zahodil.

Jízda načerno a nezaplacená pokuta mohou srazit člověka až na dno a to až do sociální propasti. Toto se stalo Jožkovi osudné, ovšem i jeho hloupostí.

Dopravní podniky evidují formuláře se jmény dlužníků, kde právě Jožka má těchto evidencí něco přes stovku a tímhle patří mezi jedny z nejznámějších osob Dopravního podniku města Brna.

Jožka ve svých tehdy patnácti letech si nebyl vědom, co dělá, když mu rodiče řekli: „zahod' ten lupeň“. Ve svém věku si Jožka neuvědomoval do jaké situace se staví a proč tehdy pokutu nikdo nezaplatil, spolu s tím si ovšem neuvědomil vlastní účast na tomto incidentu. Jožka totiž ve svých tehdy čerstvých patnácti letech nevěnoval přiměřené pozornosti životu kolem něj natolik, jak je u ostatních dětí normální. Vyrůstal se šesti sourozenci v bytovém domě na Bratislavské ulici v Brně a jeho sociální učení bylo poněkud jednoduché, zpomalené a opožděné. Z jeho pěti starších bratrů, kteří mají vážné problémy se zákonem a jeho mladší sestry to Jožka však dotáhl nejdál. Ovšem i jeho si osud vybral, jelikož od prvního Jožkova incidentu s pokutou od Dopravního podniku se žádným způsobem nezměnil jeho přístup k závazkům. Jožka žil způsobem,

jakým byl jeho rodiči vychován, tudíž nereflektoval na výzvy k platbám Dopravního podniku a následně nereflektoval i na výzvy společnosti, která dluhy u Dopravního podniku odkupovala, včetně i těch Jožkových.

Průběh byl následující.

Dopravní podnik svými výzvami několikrát upozorňoval Jožku o zaplacení jeho dluhů. Veškeré výzvy však směřovaly na Městský úřad, kde měl Jožka trvalý pobyt a kde si už Jožka jako povinný tyto výzvy nevyzvedával, Dopravnímu podniku došly možnosti, jak povinného informovat, proto přistoupil k prodeji pohledávek povinného Jožky, které se vyšplhaly o další náklady.

Odkupující společnost svými výzvami opět kontaktovala povinného, ale už prostřednictvím právního zastoupení. Negativní odezvy z Městského úřadu potvrdily, že povinný odmítá svůj dluh řešit. Proto oprávněná společnost tyto pohledávky postoupila prostřednictvím Městského soudu v Brně soudnímu exekutorovi pro vymáhání, který má dle zákona více pravomocí. Exekutor může postihnout nemovitosti povinného, jeho účty, pohledávky, podíly či příjmy a pokud procesem lustrací a součinností s jinými institucemi nic nezjistí, přichází další řešení, ve většině případů se dá říci „poslední řešení“, kdy do exekučního řízení zasahují vykonavatelé exekutora, kteří zjišťují a zajišťují movitý majetek povinného, popř. majetek ve společném vlastnictví manželů.

Svojí pílí se Jožka vyučil zedníkem, našel si přítelkyni se kterou má dvě děti a lze ho brát jako reprezentanta celé rodiny. Jeho dluh z černých jízd se i s úroky a penalizací vyšplhal na půl druhého miliónu korun.

Jožka si několikrát zažádal o oddlužení. Jenže nesplňuje zákonem stanovené podmínky pro oddlužení a to zejména to, že nemá více věřitelů a stálou práci. Jožka nikde jinde nedluží, jeho věřitel je pouze jeden a to Dopravní podnik města Brna, respektive společnost, která pohledávku od tohoto podniku odkoupila a která to prostřednictvím exekutora od povinného vymáhá.

V jízdě načerno se nás nachytalo určitě více, nejen Jožka. Ovšem obratem jsme se tuto nepříznivou situaci většina z nás snažili řešit. Většina populace, bez příjmů, nebo s minimálními příjmy u dopravního podniku, větší či menší dluh mají. Většina z nich nemá dostatečný měsíční příjem, žije v bídě, myslí si, že dluh žádný nemají, nebo jsou v situaci, že o dluhu vědí, ale řešit nechtějí!

„Jožkův problém vidím v rodině, kde se narodil, nerespektování zájmů dítěte a neuvědomění dítě v jeho chybu vede k budoucí propasti člověka samotného“.

Značný problém existuje obdobně i v ostatních sociálně slabých rodinách, kde se neřeší intenzivita socializace a sociálního učení a neučí se těmto nepříznivým podmínkám se postavit nebo je aspoň řešit.

Sám Jožka klade důraz na kladnou pomoc okolí, které vede ke zdokonalení člověka, v tomhle smyslu, zdokonalení Jožky. Ten se své šance chytl a snaží se jí řešit, i když prozatím v rámci nejnižších možností jako drobné splátkové kalendáře. Mimo jiné Jožka začal studovat s cílem doplnit si vzdělání, aby do budoucna mohl kvalitně plnit své závazky a zároveň se starat o rodinu.

4. příběh:

Další příběh je velmi neobvyklý, který exkutora navzdory vychytralých podvodníků dovedl až před kárnou komisí a to jen díky tomu, že dlužníci se zbaběle vyhýbali svým závazkům vůči věřiteli a povinnosti platit. Přesně to se podařilo dvěma mužům z Valašska, budeme jim říkat třeba Toník a Franta, kteří se deset let vyhýbali nařízené exekuci tak, že se jednoduchým trikem stali současně dlužníky i věřiteli. Jak je to možné?

Přestože oba muže po letech dohnala soudní spravedlnost a posadila je za mříže, dokázali ještě z letité exekuce vyklouznout a svými stížnostmi dostat do velkých problémů exkutora, který se s nimi potýkal.

Na začátku byla v roce 2003 exekuce na dva podnikatele kvůli pohledávce 3,5 miliónu Kč. Jenže oni prostředky „ukryli“ do čerpací stanice na LPG, postavili nový dům na pozemcích, které patřily za svobodna ženě jednoho z nich. Toník a Franta měli během své letité zkušenosti s podvody dostatečně vyděláno a proto mohli investovat do advokáta, který se exekutorovi tak dlouho a úspěšně bránil, že majitel pohledávky se po letech rozhodl k jejímu prodeji.

V tu chvíli přišla příležitost obou mužů, kteří tuto kauzu ještě více zamotali. Pohledávku totiž koupili sami přes svou firmu se sídlem v Belize. Stali se tak současně u exkutora povinnými i oprávněnými.

Exekuci nechali ale dál běžet, protože si tím nad sebou vytvořili jakýsi „deštník“ před případnými dalšími exekucemi, neboť v původním řízení měli zablokovaný majetek a žádný další exekutor na ně už nemohl respektive byl další exekutor v pořadí na zjištěný majetek povinného Toníka a Franty.

Na každého ale jednou dojde a v tomhle příběhu došlo i na oba podvodníky, na které si v roce 2012 došlápla spravedlnost a ve stejné věci jim Krajský soud v Ostravě zatím nepravomocně uložil mnohaleté tresty vězení za pokus podvodu, kdy chtěli okrást jednu z vodárenských firem téměř o 140 miliónů korun.

Exekuce nakonec skončila tak, že firma se sídlem v Belize podala návrh na zastavení exekuce, čemuž bylo vyhověno. Exekutor požadoval uhrazení nákladů za deset let trvající případ. Toník a Franta se ale neměli k placení, a tak exekutor přistoupil k dražbě nemovitosti Franty. I teď však měl protřelý Franta své eso v rukávu a prostřednictvím jedné ze svých bývalých firem na sebe podal návrh na insolventci. Tuto zapeklitou situaci vzal do rukou exekutorský kandidát, který vyhodnotil podání

návrhu jako podání neoprávněnou osobou. Jenže Franta těsně před dražbou podal návrh na odklad.

Protože se právě jednalo o návrh těsně před dražbou, která byla v běhu téměř deset let, posoudil návrh exekutorský kandidát, který dražbu prováděl, rovněž jako návrh šikanózní a dražbu provedl.

Franta si ale na postup stěžoval u ministerstva spravedlnosti a to podalo jak na exekutora, tak na jeho kandidáta kárné žaloby. Přestože dražbou nebyla způsobena žádná škoda, byl exekutorský kandidát potrestán pokutou 20 tisíc korun a exekutorovi navrhlo ministerstvo udělit miliónovou pokutu, o které bude jednat kárný senát Nejvyššího správního soudu.

Přítom postup kandidáta byl správný, neboť odvolací soudy jak návrh na insolvenční, tak i návrh na odklad dražby rovněž následně zamítly. Výsledkem je neúspěšná exekuce vedená proti podvodníkům a jejich arsenálu advokátů, kterých se mimo jiné také zastalo ministerstvo spravedlnosti.

5. příběh:

Další a poslední příběh popisuje chování pana Karla, který má dvě pravomocné exekuce, nařízené soudem před čtyřmi lety, kdy exekučním titulem je trestní příkaz z trestního řízení, v němž byl Karel uznán vinným za ublížení na zdraví oprávněného. Svůj čin však Karel zopakoval během soupisu movitých věcí, kdy zaútočil nožem na pověřeného zaměstnance soudního exekutora.

Exekutorský vykonavatel, který přijel na místo trvalého bydliště dlužníka provádět soupis movitých věcí, duchapřítomně odhadl situaci a hned v počátku provádění exekuce přivolal hlídku policie. Karel se totiž nejprve dopouštěl slovních útoků, používal nadávky a vyhrožoval vykonavateli, že ho zabije. Vykonavatel setrval na místě, protože čekal na slíbené předání dlužné hotovosti, aby mohl upustit od plánovaného úkonu. Následnému napadení nožem s 20centrimetrovou čepelí se naštěstí dokázal ubránit a vyvázl jen s pohmožděninami, když při útoku upadl na zem.

Průběh exekuce natáčel exekutorský vykonavatel na diktafon, jenž má k dispozici policie, byť jeho přehrání může být technicky náročné, neboť dlužník v amoku diktafon zničil. V momentě, kdy ho vykonavatel poučoval o pořizování záznamu, sebral přístroj ze stolu a rozmáčkl ho. Vykonavatel tedy přistoupil k alternativní formě nahrávání a obrátě zprovoznil fotoaparát umožňující zachycení zvukového i obrazového výstupu.

Exekutorský úřad podal na povinného agresora trestní oznámení a bude doufat, že pořízená nahrávka vše objasní a pomůže k potrestání pachatele.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci bylo dílčím cílem vypracovat teoretickou část na téma dopady zadlužování na současnou populaci.

Téma bakalářské práce mi je v rámci mé čtyřleté profese blízká. Problematika zadlužování je v poslední době velice častá v současné populaci a je zároveň velice rozšířeným handicapem společnosti.

Stejně jako mezilidské vztahy, tak i plnění závazků vyžadují dodržování určitých pravidel chování. Vzhledem k těmto skutečnostem tuto práci směřuji na fakt, že lidé se v dnešní době zadlužují mnohem více. Už nejen pro to, že by měli hlad, ale spíše proto, aby si dopřáli luxusu v podobě dovolené, aut, nepřiměřeného utrácení, investování do neprosperujících firem nebo třeba jen kvůli „hlouposti“, jako je nezakoupený lístek na městskou hromadnou dopravu. Tyto osoby výchova nedovedla k tomu, aby se naučily plnit své závazky a povinnosti. Jsou to tzv. finančně negramotní lidé. Ze své praxe bych mohl říci, že dnešní populace je zadlužená hodně. Člověk se do takového problému dostane velmi rychle, ovšem vymanit se z něj vidím za nezvladatelný. Příležitostí a možností, které člověku napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný, je v dnešní době velmi málo.

Dnešní lidé spíše doufají, že se na jejich dluh zapomene. Kdyby nebylo soudních exekutorů a jejich vykonavatelů v terénu, i když lidé tyto osoby vnímají jako nutné zlo, tak se ve svých dluzech utopí a nikdy by peníze nevrátili těm věřitelům, kterým patří. Vykonavatel exekutora se snaží dlužníky nasměrovat na správnou cestu a pomáhá jim s problémem, ač to dotyčné osoby takto vůbec nevnímají.

Pokud však lidé nezačnou více přemýšlet nad dopady zadlužení, nebo se nezačnou pořádat proškolovací kurzy na takové téma, před tím, než si bude člověk moci peníze půjčit, tak mám obavy, že brzy bude zadlužený téměř každý. A pokud se náhodou objeví někdo, kdo zadlužený není, nebude právě už ten zodpovědný, nýbrž bude považován za zvláštního.

Dopad zadlužování vidím tedy zejména ve ztrátě zaměstnání, v neschopnosti splácet půjčky, ve splácení půjček půjčkami dalšími, v nemožnosti vrácení peněžních prostředků svým věřitelům, ve ztrátě střechy nad hlavou. Zadlužování vede zejména k nemožnosti uspokojit své základní sociální potřeby, jenž vedou k vyloučení ze společnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PŘÍLOH

Zákony a vyhlášky

Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční činnosti.

Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

Vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

Zákon č. 396/2012 kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Literatura

Běhounek, P., *Úvěry a půjčky*, Ostrava: Sagit, 2000, 134 s., ISBN 80-7208-155-1.

Blažej, P., *Souběh insolvenčního řízení a exekuce*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. 4. ročník, 1/2012, 2012, 70 s.

Brejcha, A., Sosnová, H., *Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy v teorii a praxi*. CODEX, Praha, 1996, 85 s. ISBN 80-85963-05-1.

Černý, P., Dohnal, V., Korbel, F., Prokop, M. *Průvodce novým správním řádem*. Praha : Linde Praha a.s., 2006, 439 s. ISBN 80-7201-600-8.

Drápal, L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I. § až 200za*. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 2 sv. ISBN 978-80-7400-107-9.

Disney, R., *Housing wealth and household indebtedness: is there a household*

"*financial accelerator*"?, Praha: Czech National Bank, Economic Research Department, 2006, 32 s. ISBN 80-254-1582-1.

Graeber, D., *Civilizace*. ©2009. Datum publikování: 14. 7. 2009 [cit. 2013-02-22].

Dostupné z:

http://www.literarky.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1191&catid=89.

Grossová, M., *Exekuce v současné praxi*, 3. doplněné a rozšířené vydání k 1. 1. 2000. Praha: Linde, a. s., 414 s. ISBN 80-7201-214-2.

Hanousková, M., Koubová, Š., Němeček L., *Praktický průvodce návrhem na povolení oddlužení*. České Budějovice: Občanská poradna při Jihočeské rozvojové, 2010, 42 s. ISBN 978-80-254-8509-5.

Hásová, J., *Vztah exekučního a insolvenčního řízení*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. 4. ročník, 1/2012, 2012, 70 s.

Haywood, J., *Živá minulost: jak se žilo v dávných dobách : doba kamenná, Mezopotámie, starověký Egypt, starověké Řecko, Římská říše, Keltové, Vikingové, Aztékové a Mayové, Inkové, starověké Japonsko, velká Čína, starověká Indie, arktické národy, severoameričtí indiáni*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2007, 512 s. ISBN 978-80-00-01902-4.

Heller, J., *Starověká náboženství: náboženské systémy starého Egypta, Mezopotámie a Kenaanu*. 3. vyd. Neratovice: Verbum, 2010, 413 s. ISBN 978-80-903920-2-1.

Hlavsa, P., *Exekuční řád a zákon 119/2001 Sb. s poznámkami a prováděcími předpisy*. Praha: Linde Praha, a.s., 2004.

Hozman, D., *Účinky exekučního řízení a dispozitivní oprávnění dědice*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů., III. ročník, 1/2011, 2011, 48 s.

Hromada, J. a kol. *Právní slovník*. Praha: ORBIS, 1966, 866 s.

Hrušová, M., *Nejčastější příčiny nezdravého zadlužení: Například půjčka kvůli půjčce*. ©2008 – 2013 Fincentrum Media s.r.o.. Datum publikování: 7. 6. 2011 [cit. 2013-28-02]. Dostupné z: <http://www.hypoindex.cz/nejcastejsi-priciny-nezdraveho-zadluzeni-napriklad-pujcka-kvuli-pujcce/>.

Kasíková, M., *Rozhodnutí Nejvyššího soudu, Krajských soudů a Ústavního soudu v oblasti exekucí*. Exekuce po významných novelách od 1. 1. 2013. Doplnkový materiál k semináři. Praha. 2013.

- Kasíková, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-80-7400-179-6.
- Kejdová, M., Vaňková, Z., *Základy občanského práva*. Brno: IMS, 2006, 87 s.
- Klíma, J., *Gesellschaft und Kultur des alten Mesopotamien*. Prag: Verlag der Tschechoslowakischen Akademie der Wissenschaften, 1964, 292 s.
- Klimeš, L. *Slovník cizích slov*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: SPN, 1994, 27, 855 s. ISBN 80-04-26059-4.
- Kovalčík, M., *Pohled z druhé strany*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů., prosinec 2010, páté číslo, 2010, 36 s.
- Malý, K., *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*, Linde, 2003, 673 s. ISBN 80-7201-433-1.
- Musilová, H., *Soudní řízení, konkurs a exekuce*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005, 27 s. ISBN 80-214-3096-6.
- Mutlíčková, M., *Analýza příčin zadlužení domácností v ČR (ekonomické a právní aspekty)*. Brno: 2011, 50 s. Bakalářská práce (Bc). Masarykova univerzita, Fakulta právnická, Právní specializace/Právo a finance. Dostupné z [www](http://is.muni.cz/th/344795/pravf_b/): http://is.muni.cz/th/344795/pravf_b/, 1. 3. 2013.
- Nesvadbová, H., Ústní sdělení. *Druhy exekuce*. Veřejně správní akademie Brno. Brno, 2007.
- Peterková, M., *Psychologie komunikace v náročných situacích*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů, září 2010, čtvrté číslo, 2010, 32 s.
- Polidar, V., Peeraer, M., *Úvěrové obchody*. 2. přeprac. vyd. Praha: Bankovní institut, 1998, 356 s.
- Pospíšil, J., *Vymahatelnost práva již není problém*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. III. ročník, 4/2011, 2011, 52 s.
- Prošek, J., *Útok na exekutorského vykonavatele pomůže objasnit nahrávka*. Exekutorská komora ČR. Datum publikování 8. 2. 2013 [cit. 4. 3. 2013]. Praha, 2013. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1045-utok-na-exekutorskeho-vykonavatele-pomuze-objasnit-nahravka-8-2-2013?w=>.
- Richter, T., *Insolvenční právo*. *Insolvenční právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
- Rutar, R., Havel, B., *Novela insolvenčního zákona a její vliv na exekuci*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. 4. ročník, 1/2012, 2012, 70 s.

- Sedláček, D., *Exekuční právo*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, 2011, 57 s. ISBN 978-80-86847-52-8.
- Schelle, K., Schellová, I., *Schuldeneintreibung in der Tschechischen Republik: Debt recovery and enforcement thereof in the Czech Republic = Vymáhání dluhů v České republice*. 1. Aufl. München: GRIN, 2009, 94 s. ISBN 978-3-640-48671-7.
- Schelleová, I. a kol. *Úvod do civilního řízení*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 227 s. ISBN 80-86861-81-3.
- Schelleová, I., Lamka, R., *Exekuce v zrcadle právních předpisů*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2007, 93 s. ISBN 978-80-87071-38-0.
- Schönfeld, J., Kislingerová, E., *Insolvenze*. Praha: Oeconomica, 2009, 23 s. ISBN 978-80-245-1593-9.
- Smolík, P., *Historie exekucí v českých zemích*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. III. ročník, 4/2011, 2011, 52 s.
- Smrčka, L., *Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek)*. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 2007, 257 s. ISBN 978-80-86946-41-2.
- Stavinohová, J., Hlavsa, P., *Civilní proces a organizace soudnictví*, Brno: Masarykova univerzita: Doplněk, 2003, 660 s. ISBN 80-210-3271-5.
- Summers, A., Swan, R., Hron, Z., *Richard Nixon - "arogance moci"*. Vyd. 1. Praha: BBart, 2003, 638 s. ISBN 80-7341-036-2.
- Švecová, J., *Kontakt s klienty poraden nám přináší důležitou zpětnou vazbu*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů., září 2010, čtvrté číslo, 2010, 32 s.
- Šíma, A., Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. 7. vydání. Praha: C.H. Beck, 2006, 405 s. ISBN 80-7179-500-3.
- Švarcová, J., *Ekonomie: stručný přehled : teorie a praxe aktuálně a v souvislostech*. Zlín: CEED, 2003, 279 s. ISBN 80-902552-8-0.
- Švestka, J., Jehlička, O., Škárková, M., Spáčil, J. a kol. *Občanský zákoník*. Komentář. 10. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 1465 s.
- Tkáč, J., *Adiktologie*. Brno. IMS, 2011, 118 s.
- Tripes, A., *Exekuce v soudní praxi*, Vyd. 2. Praha: C. H. Beck, 2001, 660 s. ISBN 80-7179-483-x.
- Valenta, D., *Úpadek fyzické osoby - nepodnikatele a způsoby jeho řešení*. Brno, 2011, 77 s. Diplomová práce (Mgr.). Masarykova univerzita, Celoživotní vzdělávání, Právo

a právní věda/Právo. Dostupné z:

http://is.muni.cz/th/207278/pravf_m?info=1;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Ddavid%20valenta%26start%3D1, (7. 3. 2013).

Vlach, P., Ústní sdělení. *Zástavní a podzástavní právo*. Veřejně správní akademie Brno. Brno, 2008.

Zeman, K., Šedivý, Z., *Vývoj a problémy zahraničního zadlužení PLR a cesty jeho likvidace*. Praha: Ústřední ústav národohospodářského výzkumu, 1989, 57 s. ISBN 80-7076-000-1.

Zoubková, I., Moulisová, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2004, 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

Zouharová, I. Ústní sdělení. *Příkázání pohledávky*. Školení vykonavatelů. Brno, 2011.

Zoulík, F., *Zákon o konkursu a vyrovnání: (komentář)*. 1. vyd. Praha: SEVT, 1992, 190 s. ISBN 80-7049-033-0.

Další literatura

Asociace českých stavebních spořitelén. Slovník pojmů, p. a.. Poslední aktualizace: 21. 02. 2013 [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/prakticke/slovník-pojmu/p-a/>.

Banky - stavební spoření a půjčky. '94., Praha: Scientia, 1994, 204 s.

Blesk.cz. Změny v roce 2013. *EXEKUCE: 8 důležitých změn: Dluhy se sloučí a nikdo vám už nesmí zabavit psa*. ©2001 - 2013 Copyright Ringier Axel Springer CZ a.s. a dodavatelé obsahu. Datum publikování: 2. 1. 2013 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz/clanek/radce-zmeny-v-roce-2013/188199/exekuce-8-dulezitych-zmen-dluhy-se-slouci-a-nikdo-vam-uz-nesmi-zabavit-psa.html>.

Citáty slavných osobností. *Výroky, myšlenky, přísloví a aforismy*. Autor: Johann Nepomuk Nestroy, s. 2, [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.citaty.net/autori/johann-nestyroy/?page=2>.

Civilní kodexy. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing ve spolupráci s The European Society for History of Law, 2010, 978 s.

Komorní listy: *časopis soudních exekutorů*, Brno: Exekutorská komora České republiky, 2009-.

Vývoj a problémy zahraničního zadlužení PLR a cesty jeho likvidace, Praha: Ústřední ústav národohospodářského výzkumu, 1989, 57 s.

Zborník z odbornej konferencie Slovenskej komory exekútorov. *Súdny exekutor a vymožitelnosť práva*. Aprint s.r.o., 2011, 94 s.

Zkratky.cz. *Ekonomie, p. m.* [cit. 2013-01-03]. Dostupné z:

<http://www.zkratky.cz/p.m./15227>.

Internet

<http://www.acss.cz/cz/prakticke/slovník-pojmu/p-a/>, 1. 3. 2013.

<http://www.blesk.cz/clanek/radce-zmeny-v-roce-2013/188199/exekuce-8-dulezitych-zmen-dluhy-se-slouci-a-nikdo-vam-uz-nesmi-zabavit-psa.html>, (1. 3. 2013).

<http://www.ekcr.cz>.

<http://www.eubrno.cz/mobiliarni-exekuce>, 7. 3. 2013.

<http://www.hypoindex.cz/nejcastejsi-priciny-nezdraveho-zadluzeni-napriklad-pujcka-kvuli-pujcce/>, 28. 2. 2013.

<http://insolencni-zakon.justice.cz/obecne-informace/oddluzeni.html>, 9. 3. 2012.

<http://insolencni-zakon.justice.cz/obecne-informace/konkurs.html>, 9. 3. 2012.

http://is.muni.cz/th/344795/pravf_b/, 1. 3. 2013.

<https://www.isir.justice.cz>.

<http://www.justice.cz>.

http://www.literarky.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1191&catid=89, 2. 3. 2013.

<http://www.literarky.cz/civilizace/89-civilizace/1191-strune-djiny-dluhu>, 18. 2. 2013.

<http://www.mfcr.cz>.

<http://www.mvcr.cz>.

<http://www.oddluzeni-reorganizace.cz/clanky/otazky-a-odpovedi-k-osobnimu-bankrotu/>, 8. 3. 2013.

<http://www.penize.cz/statni-dluh>, 9. 3. 2013.

<http://www.zkratky.cz/p.m./15227>, 1. 3. 2013.

Wikipedie: otevřená encyklopedie [online]. *List vlastnictví*. Poslední aktualizace: 13. 11. 2012 [cit. 2013-02-23]. Česká verze. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/List_vlastnictv%C3%AD.

Wikipedie: otevřená encyklopedie [online]. *Jistina*. Poslední aktualizace: 8. 2. 2012 [cit. 2013-02-28]. Česká verze. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Jistina>.

Wikipedie: otevřená encyklopedie [online]. *Zákon dvanácti desek*. Poslední aktualizace: 6. 12. 2012 [cit. 2013-02-19]. Česká verze. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kon_dvan%C3%A1cti_desek.

Wikipedie: otevřená encyklopedie [online]. *RPSN*. Poslední aktualizace: 21. 12. 2012 [cit. 2013-03-01]. Česká verze. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/RPSN>.

Seznam příloh

Obrázek č. 1 Reklamní polepy vyzývající k půjčkám.

Obrázek č. 2 Odznak soudního exekutora.

Obrázek č. 3 Návštěva vykonavatelů.

Obrázek č. 4 Návštěva vykonavatelů – vrtání zámku.

Obrázek č. 5 Návštěva vykonavatelů – vrtání zámku.

Obrázek č. 6 Správci daně zabavují majetek neplatičů a dlužníků z Janova.

Obrázek č. 7 Exekuční lepící štítky.

Obrázek č. 8 Správci daně zabavují majetek neplatičů a dlužníků z Janova.

Obrázek č. 9 Průkaz vykonavatele soudního exekutora.

Obrázek č. 10 Ubytovna v brněnských Židenicích, ulice Markéty Kuncové.

Obrázek č. 11 Ubytovna v brněnských Židenicích, ulice Markéty Kuncové.

Obrázek č. 12 Ubytovna v brněnských Židenicích, ulice Markéty Kuncové.

Obrázek č. 13 Vstupní hala ubytovny v brněnských Židenicích, ulice Markéty Kuncové.

Obrázek č. 14 Zdevastované schránky – nemožnost informovat a dohledat „dlužníka“.

Obrázek č. 15 Zdevastované schránky – nemožnost informovat a dohledat „dlužníka“.

Obrázek č. 16 Romské ghetto, Ostrava – Přívoz.

Obrázek č. 17 Nemovitost dlužníků.

Obrázek č. 18 Panelový dům obývaný dlužníky.

Obrázek č. 19 Rýsuje se další Bronx?

Obrázek č. 20 Litvínov Janov – ghetto.

Obrázek č. 21 Obytný prostor sociálně vyloučených osob.

Obrázek č. 22 Dopady zadlužení na současnou populaci.

Obrázek č. 23 Exekuční dražba.

Obrázek č. 24 Návrh na povolení oddlužení.

Obrázek č. 25 Výpis z insolvenčního rejstříku.

Obrázek č. 26 Výpis z insolvenčního rejstříku.

PŘÍLOHY

Obrázek č. 1

Reklamní polepy vyzývající k půjčkám.

<http://aktualne.centrum.cz/finance/penize/clanek.phtml?id=659300>, 16. 2. 2013

Obrázek č. 2

Odznak soudního exekutora.

Ilustrační foto Autor: Deník/Martin Divíšek

http://www.denik.cz/moje_penize/penize_co_se_o_exekutorech_rika20080609.html, 16. 2. 2013.

Obrázek č. 3
Návštěva vykonavatelů.
<http://eubrno.cz/mobiliarni-exekuce>,
25.3.2013

Obrázek č. 4
Návštěva vykonavatelů – vrtávání
zámku.
<http://eubrno.cz/pravidla-pro-povinneho>, 25. 3. 2013

Obrázek č. 5
Návštěva vykonavatelů – vrtání zámku.
http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/ch-omutovsti-urednici-rozpoutali-dalsi-kolo-exekuci_135549.html, 16. 2. 2013

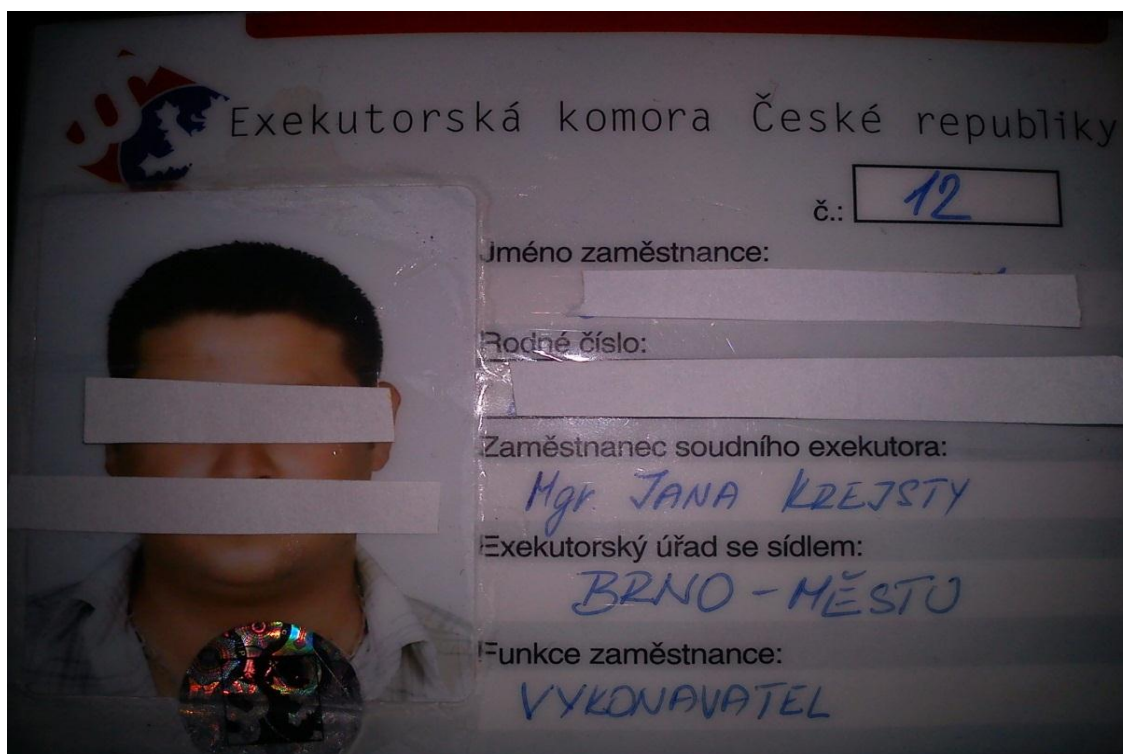
Obrázek č. 6
Správci daně zabavují majetek neplatičů
a dlužníků z Janova
Autor: DENÍK/Jan Vraný.
<http://mostecky.denik.cz/galerie/dluh.html?mm=2984704>, 16. 2. 2013.

Obrázek č. 7
 Exekuční lepicí štítky.
 Autor: Hans Štembra.
<http://www.parlamentnilisty.cz/parlament/poslanecka-snemovna/Paggio-slapl-na-exekutory-Za-dluh-12-korun-uz-nebudou-mit-17-tisic-odmenu-231369>, 16. 2. 2013

Obrázek č. 8
 Správci daně zabavují majetek neplatičů a dlužníků z Janova.
 Autor: DENÍK/Jan Vraný.
<http://mostecky.denik.cz/galerie/dluh.html?mm=2984704>, 16. 2. 2013

Obrázek č. 9
 Průkaz vykonavatele soudního exekutora.
 Autor: David Stolař

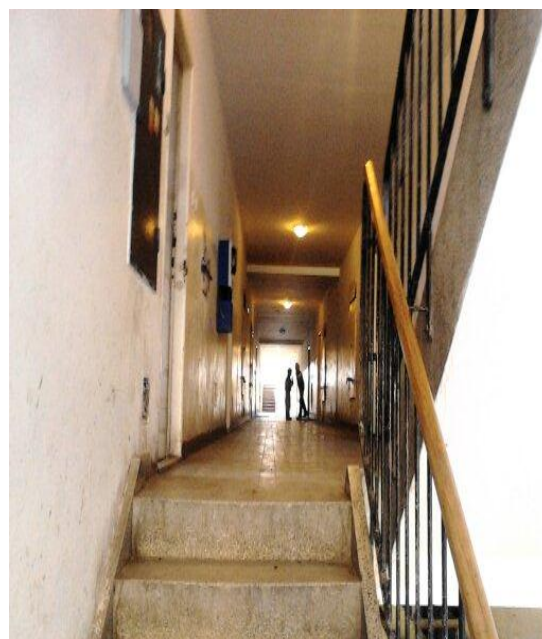
Obrázek č. 10
 Ubytovna v brněnských Židenicích,
 ulice Markéty Kuncové.
 Autor: David Stolař

Obrázek č. 11
 Ubytovna v brněnských Židenicích,
 ulice Markéty Kuncové.
 Autor: David Stolař

Obrázek č. 12
 Ubytovna v brněnských Židenicích, ulice
 Markéty Kuncové.
 Autor: David Stolař

Obrázek č. 13
 Vstupní hala ubytovny v brněnských
 Židenicích, ulice Markéty Kuncové.
 Autor: David Stolař

Obrázek č. 14
Zdevastované schránky – nemožnost informovat a dohledat „dlužníka“.
Autor: Jaroslav Kluska

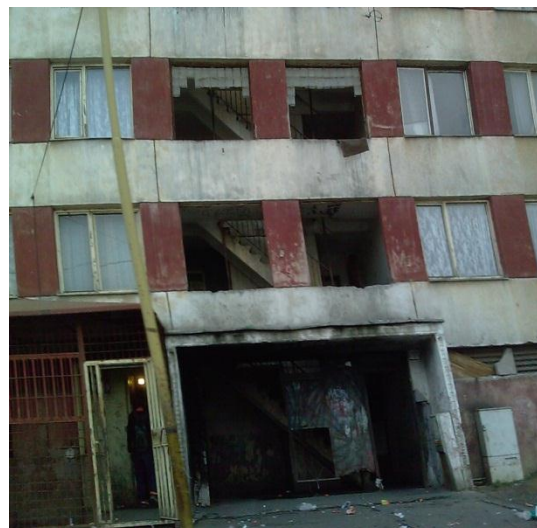
Obrázek č. 15
Zdevastované schránky – nemožnost informovat a dohledat „dlužníka“.
Autor: Jaroslav Kluska

Obrázek č. 16
Romské ghetto, Ostrava – Přívoz.
Autor: David Stolař

Obrázek č. 17
Nemovitost dlužníků.
Autor: David Stolař

Obrázek č. 18
Panelový dům obývaný dlužníky.
blogs.technet.com/blog/filestechnetczskWindowsLiveWriterCoITtdendalWUGKoic eaLunkIX_AE95IMAG0001_2.jpg, 24. 3. 2013

Obrázek č. 19
Rýsuje se další Bronx?
<http://hombre-sam.blogspot.cz/search?q=bronx>, 24. 3. 2013

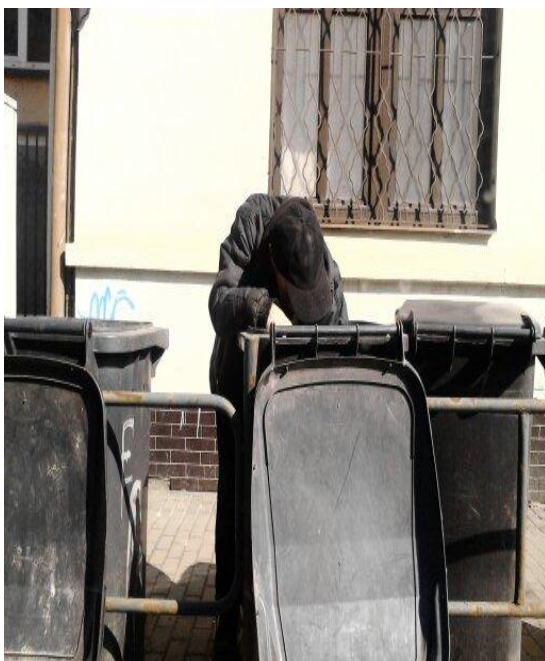
Obrázek č. 20
Litvinov Janov - ghetto
<http://litvinovjanov.blog.cz/>, 24. 3. 2013

Obrázek č. 21

Obytný prostor sociálně vyloučených osob.

https://www.google.cz/searchhl=cs&gs_rn=7&gs_ri=psy-ab&tok=ErQ3pXG4dpF86ALUXKjLSQ&cp=15&gs_id=1s&xhr=t&q=Mark%C3%A9ta+Kuncov%C3%A1&biw=1017&bih=501&bav=on.2,or.r_qf.&wrapid=tlif136396402919410&um=1&ie=UTF-8&tbm=isch&source=og&sa=N&tab, 24. 3. 2013

Obrázek č. 22

Dopady zadlužení na současnou populaci.

Autor: David Stolař

Obrázek č. 23

Exekuční dražba.

Autor: Luděk Peřina, MAFRA

http://olomouc.idnes.cz/nejvetsi-exekutorska-drazba-pokracuje-v-cekyni-se-drazi-stovky-veci-1i3-/olomouc-zpravy.aspx?c=A101022_215346_olomouc-zpravy_stk, 16. 2. 2013

12 Počet vyživovaných osob			
Manžel/manželka	☐ ano	☒ ne	
Počet vyživovaných dětí	<input type="text"/>		
Počet jiných vyživovaných osob	<input type="text"/>		

13 Dřívější insolvenční či obdobná řízení řešící v posledních 5 letech úpadek			
Dlužníka	☐ ano	☒ ne	Zákonného zástupce ☐ ano ☒ ne
Statutárního orgánu	☐ ano	☒ ne	Člena kol. stat. orgánu ☐ ano ☒ ne

14 Údaje o nezahrazených pravomocných odsouzeních pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy		
	Sp. zn.:	Soud:
Dlužníka:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zákonného zástupce dlužníka:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Člena stat. orgánu dlužníka:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Člena kol. stat. orgánu dlužníka:	<input type="text"/>	<input type="text"/>

15 Navrhuji, aby soud stanovil nižší než zákonem určené splátky
☐ ano ☒ ne

Popis veškerého majetku dlužníka				
16 Majetek, který není předmětem zajišťovacích práv:				
č.:	Specifikace majetku:	Množství:	Pořizovací cena:	
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>
17 Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv:				
č.:	Specifikace majetku:	Druh zajištění:	Množství:	Pořizovací cena:
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>

Popis všech závazků dlužníka				
18 Závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:				
č.:	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):	
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>
19 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:				
č.:	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):	
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>
20 Závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:				
č.:	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>

21 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:				
č.:	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>

22 Zákon vyžaduje souhlas manžela(-ky); to neplatí, jestliže oddlužením nemůže být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů, rozsah vyživovacích povinností dlužníka vůči jeho manželu a nezaopatřeným dětem nebo rozsah vyživovacích povinností dlužníkovy manželky				
Souhlasím s povolením oddlužení:				
Manžel(-ka)	Příjmení:	<input type="text"/>	Jméno:	<input type="text"/>
	Titul za jm.:	<input type="text"/>	Titul před jm.:	<input type="text"/>
	Obec:	<input type="text"/>	PSČ:	<input type="text"/>
	Ulice:	<input type="text"/>	Č.p.:	<input type="text"/>
	Stát:	<input type="text" value="Česká republika"/>		
Podpis:		Potvrzení úředního ověření podpisu:		
<input type="text"/>		<input type="text"/>		

23 Ručitel za splnění oddlužení		
☐ Fyzická osoba	☐ Právnícká osoba	☒ ne

24 Spoludlužník za splnění oddlužení		
☐ Fyzická osoba	☐ Právnícká osoba	☒ ne

Dlužník prohlašuje, že není podnikatelem a že údaje v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.

25 Seznam příloh:
<p>Povinné přílohy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Seznam majetku, v němž se označí jednotlivě veškerý dlužníkův majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů, a veškerý jeho ostatní majetek; majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů se uvádí zvlášť. Seznam závazků, v němž se označí jednotlivě veškeré závazky dlužníka vůči věřitelům, kteří mají právo na uspokojení ze zajištění a veškeré jeho ostatní závazky. Pokud je některý ze závazků vykonatelný, vyznačí se tato skutečnost v seznamu závazků a přiloží se příslušné rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis. U každého závazku vůči věřiteli, který má právo na uspokojení ze zajištění, se označí odkazem na příslušnou položku seznamu majetku, popř. odkazem na údaj o očekávaných příjmech, majetek sloužící k zajištění příslušné pohledávky.

3. Listiny dokládající dlužníkovy příjmy za poslední 3 roky (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).

4. Výpis z rejstříku trestů dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců.

5. Listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává a listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti.

Dále:

1. Je-li návrh na povolení oddlužení podáván i jako insolvenční návrh a dlužník je zaměstnavatel - seznam svých zaměstnanců.
2. Je-li dlužník právnická osoba - výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru.
3. Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jeho pohledávky. Zároveň musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na kterém se s dlužníkem dohodl; podpis věřitele musí být úředně ověřen.
4. Podepisují-li návrh ručitelé či spoludlužníci - listiny, z nichž vyplývá spoludlužnictví nebo ručení těchto osob.
5. Je-li dlužník zastoupen na základě plné moci - plná moc.

Zde očísľujte a označte veškeré přílohy, které jsou k návrhu na povolení oddlužení přikládány:

1

Podpisem stvrzuje:

26 V Dne

27 Dlužník 28 Jiná osoba - fyzická osoba 29 Jiná osoba - právnická osoba

Digitální podpis

Podpis

Je-li návrh na povolení oddlužení podáván zároveň jako insolvenční návrh, musí být podpis úředně ověřen nebo návrh musí být podán elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Potvrzení úředního ověření podpisu

^I vyplní se pouze tehdy, pokud je návrh na povolení oddlužení podáván po insolvenčním návrhu

^{II} vyplní se pouze u zahraničních osob

^{III} datum narození se vyplní, pokud nebylo dlužníkovi přiděleno rodné číslo

^{IV} vyplňte pokud se liší od sídla či trvalého bydliště

^V vyplňte pouze tehdy jedná-li se o fyzickou osobu podnikatele

Verze 2-c

Obrázek č. 24
Návrh na povolení oddlužení
www.justice.cz, 24. 3. 2013

3 / 3	Detail	Obchodní rejstřík
Spisová značka:	KSUL 77 INS 13852 / 2012 Vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem	
Jméno/název:	CZE -LO STIC, a.s.	
IČ:	50 03 1	
Rodné číslo / Datum nar.:	/	
Sídlo společnosti:	Chomutov,	
Stav řízení:	Povolena reorganizace	
Povolení reorganizace:	13.12.2012	
1 / 1	Detail	Obchodní rejstřík
Spisová značka:	KSBR 30 INS 25662 / 2012 Vedená u Krajského soudu v Brně	
Jméno/název:	F B P spol. s r.o.	
IČ:	4 66 04	
Rodné číslo / Datum nar.:	/	
Sídlo společnosti:	Brno,	
Stav řízení:	V úpadku	
V úpadku od:	07.03.2013	
5 / 6	Detail	
Spisová značka:	MSPH 96 INS 6323 / 2013 Vedená u Městského soudu v Praze	
Jméno/název:	Pavel K	
IČ:		
Rodné číslo / Datum nar.:	1 7 4/0283 / 4.0 .19 1	
Bydliště:	Troja,	
Stav řízení:	Usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu	

Obrázek č. 25

Výpis z insolvenčního rejstříku

www.justice.cz, 24. 3. 2013

1 / 1	Detail	
Spisová značka:	KSBR 32 INS 18232 / 2011 Vedená u Krajského soudu v Brně	
Jméno/název:	Miroslav P	
IČ:		
Rodné číslo / Datum nar.:	10 27/15 5 / 7.0 .19 1	
Bydliště:	Brno,	
Stav řízení:	Prohlášený konkurs	
Prohlášení konkursu:	04.10.2012	
1 / 2	Detail	
Spisová značka:	KSBR 32 INS 6769 / 2009 Vedená u Krajského soudu v Brně	
Jméno/název:	Jana Č	
IČ:		
Rodné číslo / Datum nar.:	35 19/12 4 / 19.0 .19 3	
Bydliště:	Otrokovice,	
Stav řízení:	Odškrtnutá - skončená věc	
2 / 2	Detail	
Spisová značka:	KSBR 31 INS 16773 / 2012 Vedená u Krajského soudu v Brně	
Jméno/název:	Jana Č	
IČ:		
Rodné číslo / Datum nar.:	35 19/12 4 / 19.0 .19 3	
Bydliště:	Otrokovice, Třída Tomáše Bati 984, PSČ 765 02	
Stav řízení:	Povoleno oddlužení	
Povolení oddlužení:	11.12.2012	

Obrázek č. 26

Výpis z insolvenčního rejstříku

www.justice.cz, 24. 3. 2013